

Regeringens proposition

2006/07:44

2002 års protokoll till ILO:s konvention om
arbetarskydd och arbetsmiljö m.m.

Prop.
2006/07:44

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 25 januari 2007

Fredrik Reinfeldt

Sven Otto Littorin
(Arbetsmarknadsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner ett av Internationella arbetskonferensen år 2002 antaget protokoll till 1981 års konvention (nr 155) om arbetarskydd och arbetsmiljö. I samband härmed informeras riksdagen även om den av konferensen antagna rekommendationen (nr 194) om förteckning över arbetssjukdomar.

I propositionen lämnar regeringen även en redogörelse för Internationella arbetsorganisationens (ILO) rekommendationer (nr 193) om främjande av kooperativ och (nr 195) om utveckling av människors resurser i enlighet med vad som föreskrivs i ILO:s stadga.

I propositionen informeras riksdagen slutligen om återkallandet av trettiosex ILO-rekommendationer.

1	Förslag till riksdagsbeslut.....	3
2	Ärendet och dess beredning.....	4
3	2002 års protokoll till konventionen (nr 155) om arbetarskydd och arbetsmiljö och rekommendationen (nr 194) om förteckning över arbetssjukdomar.....	5
3.1	Bakgrund.....	5
3.2	Protokollets och rekommendationens huvudsakliga innehåll.....	9
3.3	Godkännande av protokollet.....	10
4	Rekommendationen (nr 193) om främjande av kooperativ.....	14
4.1	Bakgrund.....	14
4.2	Rekommendationens huvudsakliga innehåll.....	15
4.3	Regeringens överväganden.....	16
5	Rekommendationen (nr 195) om utveckling av människors resurser.....	18
5.1	Bakgrund.....	18
5.2	Rekommendationens huvudsakliga innehåll.....	18
5.3	Regeringens överväganden.....	20
6	Återkallandet av trettiosex ILO-rekommendationer.....	21
Bilaga 1	2002 års protokoll till 1981 års konvention (nr 155) om arbetarskydd och arbetsmiljö.....	24
Bilaga 2	ILO:s rekommendation (nr 193) om främjande av kooperativ.....	32
Bilaga 3	ILO:s rekommendation (nr 194) om en förteckning över arbetssjukdomar samt om registrering och anmälan av olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar.....	47
Bilaga 4	ILO:s rekommendation (nr 195) om utveckling av människors resurser:.....	55
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 25 januari 2007.....	71

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2006/07:44

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner 2002 års protokoll till ILO:s konvention (nr 155) om arbetarskydd och arbetsmiljö.

2 Ärendet och dess beredning

Genom sin anslutning till Nationernas förbund år 1920 inträdde Sverige som medlem av Internationella arbetsorganisationen (ILO).

ILO:s beslutande församling – Internationella arbetskonferensen – sammanträder i regel en gång per år. Arbetskonferensen kan enligt artikel 19 i organisationens stadga beträffande förslag, som förts upp på mötets dagordning, besluta antingen om en internationell konvention, avsedd att ratificeras av organisationens medlemmar, eller om en rekommendation, avsedd att övervägas vid lagstiftning eller på annat sätt men utan den bindande karaktär som en ratificerad konvention har. Om beslutet är av mindre räckvidd eller huvudsakligen av formell innebörd, t.ex. då det gäller en begäran om utredning, brukar det ges formen av en resolution. I några få principiellt viktiga frågor har beslut fattats om en deklaration.

Inom högst arton månader efter att konferensens session avslutats skall varje medlemsstat förelägga landets lagstiftande församling antagna konventioner och rekommendationer för lagstiftning eller andra åtgärder. Varje medlemsstat har vidare skyldighet att underrätta Internationella arbetsbyråns generaldirektör om de åtgärder som har vidtagits för att uppfylla denna förpliktelse samt om vilka åtgärder som i övrigt har vidtagits.

Internationella arbetskonferensens nittionde möte, som hölls i Genève den 3–20 juni 2002, antog en rekommendation (nr 193) om främjande av kooperativ, ett protokoll till konventionen (nr 155) om arbetarskydd och arbetsmiljö och en rekommendation (nr 194) om förteckning över arbetsjukdomar. Rekommendationen nr 193 antogs med röstsiffrorna 436 för, ingen emot och tre nedlagda. Protokollet antogs med 355 röster för, en emot och 81 nedlagda. Rekommendationen nr 194 antogs med 431 röster för, två emot och fem nedlagda. Samtliga svenska ombud röstade för de två rekommendationerna. Regerings- och arbetstagarrepresentanterna röstade för protokollet medan arbetsgivarrepresentanten avstod. Konferensen beslöt även enhälligt att återkalla tjugo rekommendationer.

Internationella arbetskonferensens nittioandra möte, som hölls i Genève den 1–17 juni 2004, antog en rekommendation (nr 195) om utveckling av människors resurser. Rekommendationen antogs med 338 röster för, 93 emot och 14 nedlagda. Av de svenska ombuden röstade regerings- och arbetstagarrepresentanterna för rekommendationen medan arbetsgivarrepresentanten röstade emot. Konferensen beslöt även enhälligt att återkalla sexton rekommendationer.

Texterna på engelska och svenska till de fyra antagna instrumenten finns i bilagorna 1 – 4.

De fyra instrumenten har, enligt bestämmelserna i ILO-konventionen (nr 144) om samråd på trepartsbasis för att främja genomförandet av ILO:s normer, remitterats till ILO-kommittén, som i sin tur inhämtat yttranden från i respektive fråga berörda myndigheter och organisationer.

Sammanställningar av remissyttrandena finns att tillgå i Arbetsmarknadsdepartementet (dnr A2007/238/ARM resp. A2007/251/ARM).

3 2002 års protokoll till konventionen (nr 155) om arbetarskydd och arbetsmiljö och rekommendationen (nr 194) om förteckning över arbetssjukdomar

3.1 Bakgrund

Internationella arbetsorganisationen (ILO) och Världshälsoorganisationen (WHO) gör den gemensamma bedömningen att det varje år inträffar ca 1,2 miljoner arbetsrelaterade dödsfall, 250 miljoner arbetsolyckor och 160 miljoner arbetsrelaterade sjukdomsfall runt om i världen. Vid sidan om ett omätbart mänskligt lidande förorsakar de betydande ekonomiska förluster för företagen och för samhället som helhet. Omkring fyra procent av världens samlade bruttonationalprodukt går förlorad i form av flera olika direkta och indirekta kostnader inklusive skadeersättning, kostnader för läkarvård, förlorad inkomst och rehabilitering. Information behövs för att förstå vilka förebyggande åtgärder som erfordras. Den information som i dag förekommer på nationell nivå används framför allt som underlag för att bestämma villkor för och nivåer på den ersättning som utgår till skadade personer eller medlemmar av deras familjer. Nationell praxis varierar. Medan arbetsolyckor med dödlig utgång registreras i flertalet länder är uppgifter om olyckor vilka inte medfört dödsfall och om arbetssjukdomar mindre tillförlitliga. Beträffande arbetssjukdomar noteras informationen i ILO:s statistiska årsbok 2000 att 63 av 102 studerade länder inte för statistik över arbetsrelaterade sjukdomar.

ILO:s styrelse beslöt i november 2000 att föra upp ämnet *Recording and notification of occupational accidents and diseases and ILO list of occupational diseases* på dagordningen för 2002 års Internationella arbetskonferens i syfte att dels anta ett nytt instrument om registrering och anmälan av arbetsolyckor och arbetssjukdomar, dels eventuellt revidera den år 1980 reviderade förteckningen över yrkessjukdomar, fogad som bilaga till 1964 års konvention (nr 121) om förmåner vid yrkesskada.

I den av Internationella arbetsbyrån utarbetade underlagsrapporten konstaterades att ett tjugotal av ILO:s konventioner och rekommendationer uppmanar till sammanställning av statistik över arbetsskador och arbetssjukdomar. Konventionen (nr 160) om arbetsmarknadsstatistik föreskriver sålunda statistik över arbetsolycksfall (art. 14 punkt 1) och, så långt som möjligt, över arbetssjukdomar (art. 14 punkt 2). Enligt den anslutande rekommendationen nr 170 bör statistiken vara minst årlig. Konventionen (nr 81) om arbetsinspektion (industri och handel) föreskriver att den centrala inspektionsmyndighetens årliga rapport skall innehålla statistik över arbetsolyckor och arbetssjukdomar (art. 20 och 21). Dock konstaterade Arbetsbyrån att endast en tredjedel av de länder som ratificerat konventionen har inkluderat statistik över arbetsolyckor och arbetssjukdomar i sina rapporter om konventionens tillämpning. Konventionen nr 81 (art. 14) liksom konventionen (nr 129) om yrkes-

inspektion (jordbruk) innehåller därtill bestämmelser om anmälan av arbetsolyckor och arbetssjukdomar till yrkesinspektionen. Konventionen (nr 155) om arbetarskydd och arbetsmiljö föreskriver att den ansvariga myndigheten skall se till att förfaranden successivt utformas och tillämpas för anmälan om arbetsolyckor och arbetssjukdomar av arbetsgivare och, när så är lämpligt, försäkringsinstitutioner samt för framtagandet av årlig statistik (art. 11 c). Konventionen (nr 121) om förmåner vid yrkesskada föreskriver att den ansvariga nationella myndigheten skall definiera de arbetsolyckor och de arbetssjukdomar vid vilka förmåner skall utges.

Arbetsbyrån framhöll att enhetliga definitioner är av avgörande betydelse för meningsfull datainsamling och analys. År 1994 hade sålunda ett expertmöte tillkallats för utarbetande av riktlinjer (Code of practice) för registrering och anmälan av arbetsolyckor och arbetssjukdomar och de år 1996 publicerade riktlinjerna innehåller bl.a. beskrivningar av vad experterna ansåg bör registreras och anmälas. Beskrivningarna avser Occupational accident (arbetsolycka), Occupational disease (arbetsjukdom), Commuting accident (färdolycka på väg till eller från arbetet), Dangerous occurrence (farlig händelse) och Incident (tillbud). I en bilaga till riktlinjerna inkluderades en reviderad förteckning över arbetssjukdomar som föreslagits av ett informellt konsultationsmöte 1991 och som rekommenderades som utgångspunkt vid översyn av nationella förteckningar.

Arbetsbyråns förslag inför ärendets behandling av Arbetskonferensen 2002 knöt särskilt an till de två konventionerna (nr 155) om arbetarskydd och arbetsmiljö och (nr 121) om förmåner vid yrkesskada. Byrån förutsåg utarbetandet av:

a) ett protokoll till konventionen nr 155 med bestämmelser om inrättandet av system för registrering och anmälan av arbetsolyckor och arbetssjukdomar på nationell nivå samt om publicering av nationell statistik ägnad för komparativ analys på internationell nivå; och

b) en autonom rekommendation som skulle *dels* referera till ILO:s riktlinjer som vägledning för utformningen av registrerings- och anmälningsystem, *dels* innehålla bestämmelser om en flexibel mekanism för uppdatering av en förteckning över arbetssjukdomar, fogad som bilaga till rekommendationen.

Konventionen (nr 155) om arbetarskydd och arbetsmiljö

Konventionen (nr 155) och den kompletterande rekommendationen (nr 164) om arbetarskydd och arbetsmiljö antogs av Internationella arbetskonferensen 1981. Instrumenten anmäldes för riksdagen genom prop. 1981/82:166 och konventionen nr 155 ratificerades av Sverige 1982. Konventionen har numera ratificerats av 47 medlemsländer. Artikel 4 och artikel 11 c och e, till vilka hänvisas i det aktuella protokollet, lyder:

1. Varje medlemsstat skall, mot bakgrund av nationella förhållanden och nationell praxis och i samråd med de mest representativa arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna, utforma, tillämpa och med jämna mellanrum revidera en enhetlig politik avseende säkerhet och hälsa på arbetsplatsen och arbetsmiljön.

2. Syftet med politiken skall vara att förebygga olycksfall och hälsoskador, som uppstår till följd av, i samband med eller som inträffar under arbetet genom att reducera, så långt det är rimligt och praktiskt genomförbart, de olycksrisker som finns inbyggda i arbetsmiljön.

Artikel 11

Åtgärder för genomförande av den politik som avses i artikel 4 skall innefatta att vederbörande myndighet eller myndigheter steg för steg åtar sig följande uppgifter:

....

c) utformande och tillämpning av förfaranden för anmälan om olycksfall i arbete och yrkessjukdomar av arbetsgivare och, när så är lämpligt, försäkringsinstitutioner och andra direkt berörda samt framtagande av årlig statistik om olycksfall i arbete och yrkessjukdomar;

....

e) publicering av en årlig redogörelse avseende åtgärder som vidtagits för genomförande av den politik som avses i artikel 4, samt om olycksfall i arbetet, yrkessjukdomar samt alla andra hälsoskador som uppstår under och i samband med arbete;

Konventionen (nr 121) om förmåner vid yrkesskada

Konventionen (nr 121) och den kompletterande rekommendationen (nr 121) om förmåner vid yrkesskada antogs 1964. De båda instrumenten anmäldes för riksdagen genom prop. 1965:51 men frågan om ratifikation sköts upp med anledning av att lagstiftningen om yrkesskadeförsäkring då var föremål för omprövning. 1969 godkände riksdagen emellertid konventionen (prop. 1969:15) som ratificerades av Sverige med verkan från juni 1970. Konventionen har numera erhållit 23 ratifikationer.

Enligt artikel 7 i konventionen skall varje medlemsstat definiera vad som skall förstås med olycksfall i arbete och därvid skall även anges de omständigheter under vilka s.k. färdolycksfall inbegrips.

Beträffande yrkessjukdomar anvisar konventionen i artikel 8 olika möjligheter. Medlemsstater kan – såsom tidigare var fallet i Sverige – ha en särskild förteckning över de fall som skall ersättas och denna förteckning måste då vara av samma omfattning som en vid konventionen fogad förteckning. Medlemsstaten kan också – såsom nu är fallet i Sverige – förse sin lagstiftning med en allmän definition av begreppet yrkessjukdom och denna måste då vara sådan att den omfattar de i konventionsförteckningen upptagna sjukdomarna. Slutligen kan medlemsstaten kombinera de båda metoderna.

Sverige har genom lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring definierat arbetsskada som en skada till följd av olycksfall eller annan

skadlig inverkan i arbetet. Med annan skadlig inverkan avses inverkan av en faktor som med hög grad av sannolikhet kan ge upphov till en sådan skada som den försäkrade har (2 kap. 1 §). Definitionen täcker även arbetssjukdomarna. När ILO år 1980 antog en reviderad förteckning över yrkessjukdomar fick denna inga konsekvenser för Sverige tack vare lagstiftningens generella arbetsskadebegrepp. Riksdagen informerades dock om den reviderade förteckningen (prop. 1981/82:166).

Ändringar av den till konventionen nr 121 fogade förteckningen kräver, enligt konventionens artikel 31, ett beslut av Internationella arbetskonferensen.

Arbetsbyrån konstaterade att det inte är realistiskt att förmoda att, bland alla konkurrerande förslag, denna fråga åter kommer på konferensens dagordning.

Byrån föreslog därför en enklare mekanism för uppdatering av en förteckning, nu fogad till den autonoma rekommendationen (se punkten b) ovan).

ILO-kommittén konstaterade inför konferensdiskussionen att kunskap om arbetsolyckor och arbetssjukdomar är ett av de viktigaste instrumenten i det förebyggande arbetet. Det är därför väsentligt att regler för registrering och anmälan av arbetsolyckor och arbetssjukdomar, liksom för publicering av nationell statistik, finns i alla länder och är så enhetliga som möjligt, för att medge jämförelser. Kommittén fann det angeläget att det utarbetades ett internationellt instrument för registrering och anmälan av arbetsolyckor och arbetssjukdomar.

ILO:s förteckning över yrkessjukdomar, som senast uppdaterades 1981, är helt styrande i de flesta länder. Även om Sverige är ett av de få länder som tillämpar ett generellt arbetsskadebegrepp, och sålunda tillämpar det alternativ som anges i konventionen nr 121, artikel 8. b), ansåg ILO-kommittén det väsentligt att finna en mekanism för löpande uppdatering av förteckningen.

Avgörande för det nya instrumentets form, dvs. för valet mellan protokoll och/eller rekommendation, borde enligt ILO-kommittén vara en bedömning av vilket alternativ som skulle ge störst genomslagskraft internationellt för frågorna. Regerings- och arbetstagarrepresentanterna i kommittén ansåg att Internationella arbetsbyråns förslag om dels ett protokoll, dels en autonom rekommendation bäst skulle motsvara angivna ambitioner medan arbetsgivarrepresentanterna hävdade att en rekommendation skulle ha bäst förutsättningar att faktiskt påverka utformningen av medlemsländernas arbetsskadestatistik och ge bättre förutsättningar för jämförbarhet mellan olika medlemsländer.

Efter avslutad utskottsbehandling antog Internationella arbetskonferensen i juni 2002 ett protokoll till konventionen (nr 155) om arbetarskydd och arbetsmiljö samt en rekommendation (nr 194) om förteckning över arbetssjukdomar med de i avsnitt 2 angivna röstsiffrorna.

Protokollet har i dag ratificerats av tre medlemsländer, Albanien, El Salvador och Finland. Det trädde i kraft den 9 februari 2005.

Protokollet hänvisar inledningsvis till konventionen (nr 155) om arbetarskydd och arbetsmiljö och dess bestämmelser (art. 11) om registrering och anmälan av arbetsolyckor och arbetsjukdomar.

Protokollet innehåller sju operativa artiklar, uppdelade på delarna I-III. Del I gäller definitioner. Med uttrycket "olycksfall i arbetet" avses en händelse som inträffar till följd av eller under arbetet och som leder till dödsfall eller skada, med "arbetssjukdom" varje sjukdom orsakad av exponering för riskfaktorer i arbetet, med "tillbud" en enligt nationella lagar och föreskrifter klart identifierbar händelse med potential att orsaka en skada eller sjukdom hos anställda eller allmänhet och med "färdolycka till eller från arbetet" en olycka som leder till dödsfall eller personskada och som inträffar när arbetstagaren är på väg direkt mellan arbetsplatsen och bostaden, matställe eller platsen för utbetalning av lön (art. 1).

Del II i protokollet innehåller bestämmelser om krav och förfaranden som gäller registrering och anmälan av olycksfall i arbetet, arbetsjukdomar och, om skäligt, tillbud, färdolyckor till eller från arbetet och misstänkta fall av arbetsjukdomar (art. 2). Arbetsgivarens ansvar att registrera och anmäla olycksfall i arbetet, arbetsjukdomar och, om skäligt, tillbud, färdolyckor till eller från arbetet och misstänkta fall av arbetsjukdomar preciseras (art. 3 resp. 4) och de uppgifter som skall ingå i anmälan anges (art. 5).

Del III i protokollet avser utformningen av den nationella statistiken som skall offentliggöras årligen (art. 6) och upprättas enligt senast fastställda internationella klassificeringssystem (art. 7).

Del IV innehåller slutbestämmelser. En medlemsstat kan ratificera protokollet på samma gång som konventionen eller när som helst efter det att konventionen har ratificerats (art. 8). En uppsägning av konventionen innebär i sig också att protokollet sägs upp (art. 9).

Rekommendationen hänvisar inledningsvis till konventionen (nr 155) och rekommendationen (nr 164) om arbetarskydd och arbetsmiljö, till konventionen (nr 161) och rekommendationen (nr 171) om företagshälsovård samt till den 1980 reviderade förteckningen över yrkesjukdomar som ingår som bilaga till konventionen (nr 121) om förmåner vid yrkesskada. Den nationella behöriga myndigheten uppmanas att vid utformning av system för registrering och anmälan av olycksfall i arbetet och arbetsjukdomar beakta 1996 års riktlinjer för registrering och anmälan av arbetsolyckor och arbetsjukdomar. Myndigheten bör, på ett sätt som lämpar sig för nationella förhållanden och praxis, upprätta en nationell förteckning över arbetsjukdomar i och för förebyggande åtgärder, registrering, anmälan och, om det är lämpligt, ersättning. Rekommendationen förutser att den förteckning, som finns fogad som bilaga, regelbundet uppdateras av trepartiska expertmöten, tillkallade av ILO:s styrelse. En eventuell ny förteckning skall godkännas av styrelsen och därefter delges ILO:s medlemsländer. Den nationella förteckningen över arbetsjukdomar bör ses över och uppdateras enligt den senaste ILO-förteckningen. Slutligen bör varje medlemsstat årligen tillställa Internationella arbetsbyrån övergripande statistik över olycksfall i arbetet

och arbetssjukdomar samt tillbud och färdolyckor till eller från arbetet för att underlätta internationellt utbyte och jämförelse av de statistiska uppgifterna.

Prop. 2006/07:44

3.3 Godkännande av protokollet

Regeringens förslag: Riksdagen godkänner 2002 års protokoll till konventionen (nr 155) om arbetarskydd och arbetsmiljö.

ILO-kommittén: 2002 års protokoll till konventionen (nr 155) om arbetarskydd och arbetsmiljö och rekommendationen (nr 194) om förteckning över arbetssjukdomar har remitterats till ILO-kommittén, som i sin tur inhämtat yttranden från Riksförsäkringsverket, numera Försäkringskassan, Arbetsmiljöverket, Arbetslivsinstitutet, Statistiska Centralbyrån, Svenskt Näringsliv, Svenska Kommunförbundet och Landstingsförbundet, numera Sveriges Kommuner och Landsting, Landsorganisationen i Sverige (LO), Tjänstemännens Centralorganisation (TCO) och Sveriges Akademikers Centralorganisation (SACO).

ILO-kommittén finner det önskvärt att Sverige ratificerar protokollet.

Remissinstanserna: Arbetsmiljöverket konstaterar att Sverige uppfyller artiklarna 1, 2, 4-7 men eventuellt inte hela artikel 3. Arbetslivsinstitutet finner att Sverige uppfyller de flesta av de i protokollet ställda kraven. LO ser inga hinder att ratificera protokollet och tillstyrker uttryckligen en svensk ratifikation. SACO anser att Sverige genom sin lagstiftning och regelsystemet i övrigt uppfyller de krav som ställs i protokollet. Svenskt Näringsliv vidhåller uppfattningen att en rekommendation hade varit att föredra framför ett protokoll men har i övrigt inte några synpunkter.

Skälen för regeringens förslag: *Artikel 1* ger definitioner på de begrepp som nämns i övriga artiklar. I det svenska regelverket behandlas dessa begrepp dels i lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, LAF, med förordningen (1977:284) om arbetsskadeförsäkring och statligt personskadeskydd, dels i arbetsmiljölagen (1977:1160), AML, med arbetsmiljöförordningen (1977:1166) och i Arbetsmiljöverkets föreskrifter om systematiskt arbetsmiljöarbete (AFS 2001:1), SAM-föreskrifterna.

De artiklar i protokollet som behandlar arbetsgivarens anmälan till myndigheter regleras huvudsakligen i LAF och de artiklar i protokollet som behandlar arbetsgivarnas registrering och det interna arbetsmiljöarbetet regleras i SAM-föreskrifterna. Definitionerna i artikel 1 omfattas av de något bredare svenska definitionerna.

Artikel 2 innehåller bestämmelser om den behöriga myndighetens ansvar att fastställa krav och förfaranden som gäller dels registrering, dels anmälan av olycksfall i arbetet, arbetssjukdomar och, om tillämpligt, tillbud, färdolyckor till eller från arbetet och misstänkta fall av arbetssjukdomar.

Arbetsmiljöverket har genom 9 § SAM-föreskrifter reglerat krav på arbetsgivaren att både utreda och årligen sammanställa uppgifter om ohälsa, olycksfall och allvarliga tillbud i arbetet. Krav på arbetsgivaren att anmäla arbetsskada till Försäkringskassan finns i LAF, 8 kap. 1 §.

Dessutom finns regler i 2 § arbetsmiljöförordningen: ”Har olycksfall eller annan skadlig inverkan i arbete föranlett dödsfall eller svårare personskada eller samtidigt drabbat flera arbetstagare, skall arbetsgivaren utan dröjsmål underrätta Arbetsmiljöverket. Detsamma gäller vid tillbud som har inneburit allvarlig fara för liv eller hälsa.” Sverige uppfyller därmed artikel 2.

Enligt *artikel 3 a i* skall arbetsgivarens ansvar att registrera olycksfall i arbetet, arbetssjukdomar och, om skäligt, tillbud, färdolyckor till eller från arbetet och misstänkta fall av arbetssjukdomar fastställas. Bestämmelsen uppfylls i 9 § SAM-föreskrifterna vad gäller olycksfall, ohälsa och allvarligt tillbud.

Enligt *artikel 3 a ii* skall arbetsgivarens ansvar att se till att arbetstagarna och deras representanter får tillbörlig information om registreringssystemet fastställas. Enligt 6 kap. 6 § AML har skyddsombudet rätt att ta del av de handlingar och erhålla de upplysningar i övrigt som behövs för ombudets verksamhet. Skyddsombudet företräder arbetstagarna i arbetsmiljöfrågor (6 kap. 4 § AML). I SAM-föreskrifterna, bilaga 1, preciseras arbetsgivarens informationsskyldighet till arbetstagare med uppgifter i arbetsmiljöarbetet enligt 6 § SAM. Genom att informera skyddsombudet får informationsskyldigheten även gentemot de enskilda arbetstagarna anses uppfyllt.

Enligt *artikel 3 a iii* skall arbetsgivarens ansvar att säkerställa att register underhålls på ett lämpligt sätt samt att uppgifter ur register används för förebyggande åtgärder fastställas. Bestämmelsen motsvaras av 11 § SAM-föreskrifterna om krav på uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet samt av 8 och 10 §§ om krav att regelbundet undersöka arbetsförhållandena och bedöma riskerna samt att genomföra åtgärder.

Enligt *artikel 3 a iv* skall arbetsgivarens ansvar att inte tillgripa repressalier eller disciplinära åtgärder mot arbetstagare, som anmält olycksfall i arbetet, arbetssjukdom, tillbud, färdolyckor till eller från arbetet eller misstänkta fall av arbetssjukdomar, fastställas. Skyddsombud skyddas genom bestämmelserna i 6 kap 10 § AML om att skyddsombudet inte får hindras att fullgöra sina uppgifter eller med anledning av sitt uppdrag ges försämrade arbetsförhållanden eller anställningsvillkor. För skyddsombud som är facklig förtroendemans gäller även lagen (1974:358) om facklig förtroendemans ställning på arbetsplatsen. Vad gäller arbetstagare generellt bör Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 1993: 17) om kränkande särbehandling i arbetslivet kunna vara tillämplig.

Enligt *artikel 3 b* skall de uppgifter som skall registreras fastställas.

Enligt 9 § SAM-föreskrifterna skall arbetsgivaren varje år göra en skriftlig sammanställning av ohälsa, olycksfall och allvarliga tillbud som inträffat i arbetet. Som riktlinje vid anteckning om ohälsa och olycksfall kan arbetsgivaren, enligt kommentaren till 9 § SAM-föreskrifterna, använda blanketten för anmälan av arbetsskada (FK 9210). Enligt svensk praxis skall, om möjligt, både skadad och skyddsombud skriva under denna arbetsskadeanmälan, tillsammans med arbetsgivaren. Originalen skickas till Försäkringskassan och de tre parterna tar varsin kopia. På så sätt styr myndigheten vilka uppgifter som skall tas fram i utredningen av

arbetsskadan på arbetsplatsen och finnas på lokal nivå, och alla tre parterna har samma information.

Enligt *artikel 3 c* skall fastställas hur länge uppgifterna skall bevaras. De av arbetsgivaren anmälda arbetsskadorna och underlag om arbetsskador bevaras hos Försäkringskassan. I situationer med omorganisering, företagsövertagande eller företagsnedläggning säkras det uppgifterna bättre än om de bevaras hos arbetsgivaren. Riksarkivet har med stöd av 7 § förordningen (2003:766) om behandling av personuppgifter inom socialförsäkringens administration utfärdat föreskrifter om bevarande av uppgifter hos Försäkringskassan (RA-MS 2004:4, ändr. 2006:48). Bevarande av uppgifter om arbetsskada regleras även i Riksarkivets föreskrifter RA-MS 1996:73, utfärdade med stöd av 12 § första stycket arkivförordningen (1991:446). Bestämmelserna innebär att arbetsskadeanmälningar och arbetsskadeakter skall bevaras, dvs. det sker över huvud taget ingen gallring av dessa handlingar.

Enligt *artikel 3 d* skall åtgärder fastställas för att säkerställa att arbetsgivaren efterlever den personliga och medicinska sekretessen i enlighet med nationella lagar, föreskrifter, förhållanden och praxis. Regler för behandling av personuppgifter finns i personuppgiftslagen (1998:204). I lagen finns regler om tillsyn av lagens efterlevnad. Regler för att säkerställa den konfidentiella karaktären hos person- och hälsouppgifter finns för anställda inom myndigheter även i 7 kap. 11 § sekretesslagen.. Med myndigheter jämställs kommunala bolag och landstingsbolag. Enligt 7 kap. 13 § arbetsmiljölagen råder tystnadsplikt för skyddsombud, ledamot i skyddskommitté och för den som har deltagit i arbetsanpassnings- och rehabiliteringsverksamhet. Sverige uppfyller artikel 3.

Enligt *artikel 4 a i* skall arbetsgivarens ansvar att anmäla olycksfall i arbetet, arbetssjukdomar och, om skäligt, tillbud, färdolyckor till eller från arbetet och misstänkta fall av arbetssjukdomar till behöriga myndigheter eller andra utsedda organ fastställas.

Arbetsgivarens ansvar att anmäla arbetsskada (skada till följd av olycksfall eller annan skadlig inverkan i arbetet) till Försäkringskassan regleras i 8 kap. 1 § LAF. Enligt förordningen till LAF, 9 § skall anmälan göras på blankett enligt formulär som Försäkringskassan fastställer efter samråd med Arbetsmiljöverket eller, beträffande arbete på fartyg, med Sjöfartsverket (FK 9210). Arbetsgivarens ansvar att underrätta Arbetsmiljöverket om olycksfall eller annan skadlig inverkan i arbetet som föranlett dödsfall eller svårare personskada eller samtidigt drabbat flera arbetstagare, liksom tillbud som har inneburit allvarlig skada för liv eller hälsa, regleras i 2 § arbetsmiljöförordningen.

Enligt *artikel 4 a ii* skall arbetsgivarens ansvar att se till att arbetstagarna och deras representanter får lämplig information om de anmälda fallen fastställas. Enligt 8 kap. 1 § LAF är arbetsgivare som fått kännedom om inträffad arbetsskada skyldig att omedelbart anmäla skadan till Försäkringskassan. Enligt 10 § förordningen till LAF skall arbetsgivaren samordna arbetsskadeanmälan med skyddsombudet och ge skyddsombudet en kopia av anmälan. I SAM-föreskrifterna, bilaga 1, regleras arbetsgivarens informationsplikt till arbetstagare med uppgifter i arbetsmiljöarbetet enligt 6 § SAM.

Enligt *artikel 4 b* skall vid behov de arrangemang med hjälp av vilka försäkringsinstitutionerna, företagshälsovården, läkarna och andra direkt berörda organ kan anmäla olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar fastställas. I 2 a § arbetsmiljöförordningen regleras läkares plikt att till Arbetsmiljöverket anmäla sjukdomar som kan ha samband med arbetet och är av intresse från arbetsmiljösynpunkt.

Enligt *artikel 4 c* skall kriterier för anmälan av olycksfall i arbetet, arbetssjukdomar och, om skäligt, tillbud, färdolyckor till eller från arbetet och misstänkta fall av arbetssjukdomar fastställas. Kriterierna för anmälan av arbetsskada regleras i 8 § förordningen till LAF. Kriterierna för anmälan enligt arbetsmiljöförordningen finns i 2 §.

Enligt *artikel 4 d* skall tidsfristerna för anmälan fastställas. I både LAF och arbetsmiljöförordningen anges en tidsfrist. I 8 kap. 1 § LAF anges ”omedelbart” och i arbetsmiljöförordningens 2 § anges ”utan dröjsmål”. Sverige uppfyller artikel 4.

Artikel 5 gäller innehållet i anmälan.

Anmälan om arbetsskada skall enligt 9 § förordningen till LAF göras enligt fastställt formulär. För att fullt ut uppfylla kravet i artikel 5 bör en mindre justering göras i blanketten (FK 9210) så att både arbetsgivarens och företagets namn alltid anges. Bristen i dagens blankett kan medföra att om uppgiften om arbetsgivare skiljer sig från uppgiften om företaget och denna i sin tur från uppgiften om arbetsstället där arbetsskadan skedde, så skapas en lucka gentemot de uppgifter som artikel 5 kräver. Denna situation har tidigare varit relativt ovanlig, men den börjar bli vanligare t.ex. genom att företaget hyr in personal från bemanningsföretag eller genom att egenföretagare engageras av företaget som uppdragstagare. Försäkringskassan är beredd att vidta de förändringar i blanketten ”Anmälan om arbetsskada” som krävs för att uppfylla artikel 5.

Enligt *artikel 6* skall medlemsstaterna årligen offentliggöra statistik som baseras på anmälningar och som ställts samman så att de ger en representativ bild av inträffade arbetsskador. Arbetsmiljöverket är statistikansvarig myndighet för arbetsskador och publicerar årlig arbetsskadestatistik baserad på anmälningar av arbetsolycksfall och arbetssjukdomar. Dessutom ingår en begränsad redovisning av olycksfall på väg till eller från arbetet. På uppdrag av Arbetsmiljöverket genomför Statistiska Centralbyrån årligen en urvalsundersökning, kopplad till arbetskraftsundersökningarna (AKU), som rör arbetsorsakade besvär. SCB publicerar på uppdrag av Arbetsmiljöverket årligen officiell statistik från denna undersökning. Sverige uppfyller artikel 6.

Enligt *artikel 7* skall statistiken upprättas enligt senast fastställda internationella klassificeringssystem. SCB reviderar nationella klassificeringssystem i enlighet med internationella överenskommelser. Arbetsmiljöverket följer de nationella klassificeringssystemen. Sverige uppfyller artikel 7.

Rekommendationen, punkten 1, om 1996 års riktlinjer för registrering och anmälan av arbetsolyckor och arbetssjukdomar gäller redan i Sverige. Punkterna 2–5, som avser den till konventionen nr 121 och den till rekommendationen fogade listan över arbetssjukdomar, är inte aktuella eftersom Sverige tillämpar ett bredare, generellt arbetsskadebegrepp och ingen lista. Punkten 6 avser rapportering av arbetsskade-

statistik till ILO. Detta sker redan varje år. Rekommendationen föranleder således inga ytterligare åtgärder. Prop. 2006/07:44

Sammanfattande bedömning

Kunskap om orsakerna till arbetsolyckor och arbetssjukdomar är ett av de viktigaste instrumenten i det förebyggande arbetsmiljöarbetet. Kunskapen ger arbetsgivaren en möjlighet att vidta åtgärder för att förhindra liknande händelser. Kunskapen är också en viktig utgångspunkt för myndighetens arbete. Det är väsentligt att synliggöra olyckor och sjukdomar genom registrering och anmälan. Det är därför viktigt med regler på området liksom med publicering av nationell statistik.

Regeringen finner det önskvärt att Sverige ratificerar 2002 års protokoll till konventionen (nr 155) om arbetarskydd och arbetsmiljö. I avsnittet ovan har visats att protokollets bestämmelser motsvaras av det svenska regelsystemet förutsatt att en mindre ändring görs i Försäkringskassans blankett för anmälan om arbetsskada. Försäkringskassan har meddelat att ändringen kommer att vidtas.

Sammanfattningsvis gör regeringen bedömningen att Sverige med den nämnda ändringen i Försäkringskassans blankett lever upp till de krav som anges i protokollet och därför kan ratificera det nu.

Rekommendationen föranleder enligt regeringens mening ingen ytterligare åtgärd.

4 Rekommendationen (nr 193) om främjande av kooperativ

4.1 Bakgrund

ILO:s styrelse beslöt 1999 att föra upp ämnet *Främjande av kooperativ* på Internationella arbetskonferensens dagordning för att år 2001 hålla en första diskussion och år 2002 anta ett nytt instrument. Syftet var att ersätta den 1966 antagna rekommendationen (nr 127) om kooperativa föreningar (utvecklingsländer). Målet var att ta fram ett instrument som är universellt i sin utformning och som framhäver Kooperationen som en demokratisk, medlemskontrollerad organisation som kan fungera på en konkurrensutsatt marknad.

Efter avslutad utskottsbehandling antog Internationella arbetskonferensen i juni 2002 rekommendationen (nr 193) om främjande av kooperativ med de i avsnitt 2 angivna röstsiffrorna.

Rekommendationen nr 127 har redovisats för riksdagen i prop. 1967:11.

4.2 Rekommendationens huvudsakliga innehåll

Rekommendationen består av en inledning och sex avsnitt.

I rekommendationen konstateras inledningsvis kooperativens betydelse för att skapa arbetstillfällen, främja alla människors delaktighet i samhällsutvecklingen och den ekonomiska utvecklingen och för en rättvisare fördelning av de resurser som skapas genom globaliseringen.

I det första avsnittet konstateras att kooperativ verkar inom alla sektorer av ekonomin och att rekommendationen gäller alla kooperativ, oavsett typ och form, och i alla länder, oavsett utvecklingsnivå. Kooperativ definieras som en självständig sammanslutning av personer som frivilligt gått samman för att genom ett gemensamt ägt och demokratiskt styrt företag tillgodose sina gemensamma ekonomiska, sociala och kulturella behov och önskemål. Till grund för åtgärder för att främja kooperativ ska ligga kooperativa värderingar såsom självhjälp, eget ansvar, demokrati, jämlikhet, rättvisa och solidaritet, samt etiska värderingar såsom ärlighet, öppenhet, samhällsansvar och omsorg om andra, liksom de kooperativa principerna frivilligt och öppet medlemskap, demokratisk medlemskontroll, medlemmarnas ekonomiska deltagande, självständighet och oberoende, utbildning, praktik och information, samarbete mellan kooperativ och samhällshänsyn.

I det andra avsnittet, som behandlar politiska ramar och statens roll, betonas att det i ett samhälle i balans, vid sidan av starka offentliga och privata sektorer, behövs en stark sektor som baserar sig på Kooperation och annat socialt samarbete. Regeringarna uppmanas att utforma ett politiskt och juridiskt ramverk som är förenligt med kooperativens karaktär och funktion. Det betonas att kooperativ bör behandlas i enlighet med nationell lag och praxis och på villkor som inte är mindre gynnsamma än de som gäller för andra former av företag och organisationer. Särskild vikt bör läggas vid att öka kvinnors medverkan i den kooperativa rörelsen på alla nivåer. Staten bör säkerställa att arbetsrättslagstiftningen tillämpas för arbetstagare i kooperativ och att god arbetsmiljö främjas. Jämställdhet mellan kvinnor och män i kooperativ bör främjas. Även åtgärder som främjar missgynnade grupper och regioner uppmuntras.

I det tredje avsnittet, om statliga åtgärder för att främja kooperativ, listas en lång rad stödtjänster, som regeringarna bör underlätta för kooperativen att få tillgång till. Vikten av praktisk och teoretisk utbildning, liksom av informationsspridning, betonas genomgående i rekommendationen. Det poängteras även att regeringarna bör rådgöra med såväl de kooperativa organisationerna, som med berörda arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer när de utarbetar eller ändrar lagstiftning och andra bestämmelser som rör kooperativ.

I det fjärde avsnittet uppmanas arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna att, tillsammans med de kooperativa organisationerna, på olika sätt främja kooperativ. I det femte avsnittet uppmuntras internationellt samarbete på det kooperativa området. Det sjätte avsnittet innehåller enbart en slutbestämmelse.

Regeringens bedömning: Rekommendationen (nr 193) om främjande av kooperativ föranleder ingen åtgärd.

ILO-kommittén: Rekommendationen (nr 193) om främjande av kooperativ har remitterats till ILO-kommittén, som i sin tur inhämtat yttranden från Sida, Arbetsmarknadsstyrelsen (AMS), Arbetsmiljöverket, Arbetslivsinstitutet (ALI), Verket för näringslivsutveckling (Nutek), Glesbygdsverket, Svenskt Näringsliv, Svenska Kommunförbundet och Landstingsförbundet, numera Sveriges Kommuner och Landsting, Företagarnas Riksorganisation, Landsorganisationen i Sverige (LO), Tjänstemännens Centralorganisation (TCO), Sveriges Akademikers Centralorganisation (SACO), Lantbrukarnas Riksförbund (LRF), Kooperationens Förhandlingsorganisation, Kooperativa Förbundet, Kooperativa Institutet samt Föreningen Kooperativ utveckling i Sverige.

ILO-kommittén noterar att ingen av remissinstanserna anser att rekommendationen föranleder några lagändringar i Sverige. Inte heller ILO-kommittén finner att rekommendationen motiverar lagändringar i Sverige.

Remissinstanserna: Flera remissinstanser anser emellertid att det behövs en bättre samordning av frågor som rör kooperativ i Sverige och föreslår att regeringen inrättar ett råd där berörda myndigheter och kooperationens organisationer är representerade.

I övrigt har remissinstanserna framfört i huvudsak följande. Sida är införstådd med ILO:s rekommendationer och arbetar inom sin biståndsverksamhet med att förverkliga dem. Sidas erfarenhet är att en av de viktigaste åtgärderna för främjande av ekonomisk tillväxt och fattigdomsreduktion är att bidra till att skapa goda förutsättningar för företagande och produktion, däribland för rörelser som ägs och drivs kooperativt. Sida påpekar vikten av att initiativen till skapande av nya kooperativ måste komma från medlemmarna själva och att medlemmarna bör ha ett avgörande inflytande på kooperativens utveckling och drift.

Arbetsmiljöverket konstaterar med tillfredsställelse att arbetsmiljöfrågorna återfinns i en särskild punkt (8 g) i rekommendationen.

ALI påpekar att det småskaliga kooperativa företagandet är en del av den sociala ekonomin och menar att satsningar på den sociala ekonomin kan ha betydelse, inte minst för landsbygdens överlevnadsmöjligheter. *ALI* anser också att med rätt stöd kan kooperativ bidra till att människor som ställts utanför arbetsmarknaden får tillträde till den och på så sätt bidra till en långsiktig och hållbar tillväxt. *ALI* menar vidare att det saknas en systematisk kunskapsutveckling om den sociala ekonomin i Sverige och att kooperationsforskningen är bristfällig.

Nutek anser att Sverige politiskt hanterar det kooperativa företagandet väl, men att det råder en disharmoni mellan den politiskt uttalade viljan och den offentliga och privata sektorns agerande i frågan. *Nutek* föreslår att regeringen ger *Nutek* det koordinerande ansvaret för att olika myndigheter inom sitt område sakligt och korrekt hanterar det kooperativa företagandet.

Glesbygdsverket framför att det i gles- och landsbygder ofta finns en grogrund för kooperativa företag som ett alternativ till annat företagande,

men att kooperativ ofta har svårare än andra företag att finna riskkapital. Verket anser att det är viktigt att fortsätta förstärka möjligheterna till kooperativa företag och att legitimera den kooperativa tanken genom att i politiken lyfta fram Kooperationen som ett alternativ inom alla politikområden.

Svenskt Näringsliv anser att rekommendationen i ett svenskt sammanhang inte får motivera en gynnsam särbehandling av kooperativ i kommersiellt avseende. De menar dessutom att i ett svenskt arbetsrättsligt perspektiv förefaller rekommendationen sakna så gott som all relevans. De anser vidare att rekommendationen ger vidsträckta möjligheter att ge kooperativ en gynnsam särbehandling i förhållande till andra näringsdrivande rättssubjekt, men att för Sveriges del lägger EG-rättsliga regler om statsstöd och offentlig upphandling hinder i vägen för att särbehandla vissa företagsformer.

LO hälsar med tillfredsställelse den reviderade rekommendationen, med de i preambeln gjorda referenserna till väsentliga konventioner om förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare på arbetsmarknaden och menar att rekommendationen blir ett tydligare arbetsmarknadsinstrument än den tidigare.

LRF hoppas att rekommendationen kommer att stimulera statsmakterna i Sverige att genom flexibla och obyråkratiska lösningar mer aktivt främja kooperativ. Enligt *LRF* är det viktigt att lagstiftningen ger kooperativt ägda företag möjligheter att konkurrera på lika villkor med andra företagsformer, inklusive koncerner, med rimligt hänsyn tagen till den kooperativa företagsformens speciella förutsättningar. *LRF* anser också att Kooperation är ett intressant sätt att i demokratiska former upprätthålla en social service i synnerhet på landsbygd och i glesbygd.

Skälen för regeringens bedömning: Kooperationen kan ses som ett bra komplement till andra företagsformer. Staten främjar kooperativ företagande genom statsbidrag via Nutek till Lokala Kooperativa Utvecklingscentrum (LKU), som bedriver rådgivning till entreprenörer som vill starta näringsverksamhet i kooperativ form. Under 2006 uppgick stödet till 35 miljoner kronor.

Utgångspunkten för åtgärder som rör kooperativ bör emellertid vara att kooperativa företag inte skall vare sig missgynnas eller gynnas framför andra företag och att regleringen bör vara konkurrensneutral. Åtgärder för att främja kooperativ bör därför vidtas parallellt med eller ingå i åtgärder för att främja andra företagsformer, särskilt åtgärder som avser tjänster till små företag eller regional- och arbetsmarknadspolitik. Alla åtgärder som rör andra företagsformer bör även gälla kooperativa företag.

Regeringen anser inte att rekommendationen (nr 193) om främjande av kooperativ föranleder några särskilda åtgärder.

5 Rekommendationen (nr 195) om utveckling av människors resurser

Prop. 2006/07:44

5.1 Bakgrund

ILO:s styrelse beslöt i mars 2001 att föra upp ämnet *Utbildning för arbete i kunskapssamhället* på Internationella arbetskonferensens dagordning i syfte att 2003 hålla en första diskussion och år 2004 anta en ny rekommendation i ämnet. Styrelsen grundade sitt beslut på en resolution om *Utveckling av människors resurser: yrkesvägledning och arbetsmarknadsutbildning*, antagen av Internationella arbetskonferensen år 2000. Konferensen hade dragit slutsatsen att 1975 års konvention (nr 142) om utveckling av mänskliga resurser, som anger allmänna principer, även fortsättningsvis är ägnad att ge medlemsländerna vägledning i utformningen av deras utbildningspolitik och utbildningssystem. Å andra sidan ansåg konferensen att den samtidigt antagna, kompletterande rekommendationen nr 150 numera saknar relevans och borde ersättas av ett mer dynamiskt instrument.

Även styrelsens arbetsgrupp om revidering av ILO:s normer, som på styrelsens uppdrag granskat samtliga konventioner och rekommendationer, antagna före 1986, hade kategoriserat konventionen nr 142 som en ”up-to-date Convention” och rekommendationen 150 som en ”Recommendation to be revised”.

Konventionen (nr 142) och rekommendationen (nr 150) om utveckling av mänskliga resurser, som antogs av Internationella arbetskonferensen 1975, förelades riksdagen genom prop. 1975/76:126 och Sverige ratificerade konventionen nr 142 år 1976. Konventionen har i dag ratificerats av 63 av ILO:s 179 medlemsländer.

Efter avslutad utskottsbehandling antog Internationella arbetskonferensen i juni 2004 rekommendationen (nr 195) om utveckling av människors resurser med de i avsnitt 2 angivna röstsiffrorna.

5.2 Rekommendationens huvudsakliga innehåll

Rekommendationen består av en inledning och elva avsnitt.

Inledningsvis konstateras att utbildning, kompetensutveckling och livslångt lärande gagnar såväl de enskilda individernas och företagets intressen som ekonomin och samhället som helhet. Särskilt noteras att många utvecklingsländer behöver stöd i utformandet, finansieringen och genomförandet av en utbildningspolitik som främjar människors utveckling och åstadkommer ekonomisk tillväxt, ökad sysselsättning samt minskad fattigdom. Hänvisning sker till några i sammanhanget särskilt relevanta ILO-instrument, nämligen konventionen (nr 142) om utveckling av mänskliga resurser, konventionen (nr 122) och rekommendationerna (nr 122 och nr 169) om sysselsättningspolitik och konventionen (nr 140) och rekommendationen (nr 148) om betald studieledighet, samt till ILO:s deklARATION om grundläggande principer och rättigheter i arbets-

livet och ILO:s trepartiska deklaration om riktlinjer rörande multinationella företag och arbetsmarknaden.

I det första avsnittet anges mål och omfattning samt vad som skall förstås med uttrycken livslångt lärande, kompetenser, kvalifikationer och anställningsbarhet. Medlemsstaterna bör formulera en utbildningspolitik som underlättar livslångt lärande, anställningsbarhet och social inkludering såväl som konkurrensförmåga, produktivitet och tillväxt i ekonomin. Investeringar bör göras i infrastruktur som möjliggör användning av informations- och kommunikationsteknologi i utbildning och kompetensutveckling samt i utbildningen av lärare och handledare. Medlemsstaterna bör erkänna allas lika rättighet till utbildning och arbeta för allas tillgång till livslångt lärande, samt tillstå att förverkligandet av livslångt lärande bör baseras på åtaganden av både stat, företag och individ.

I det andra avsnittet preciseras hur politiken för utbildning och kompetensutveckling bör utformas och genomföras. Medlemsstaterna bör ta det primära ansvaret för en kvalitativ yrkesutbildning och yrkesförberedande praktik och erkänna betydelsen av kvalificerade lärare och handledare med anständiga arbetsförhållanden. De bör främja lika möjligheter för kvinnor och män att delta i utbildning, kompetensutveckling och livslångt lärande och möjligheten för människor med särskilda behov att delta i sådan utbildning samt stödja enskilda personer att utveckla entreprenörskompetens. De bör vägleda enskilda personer i deras val av utbildning och yrke och underlätta erkännande av tidigare studier och tidigare förvärvade färdigheter, kompetenser och erfarenhet. De bör inrätta, upprätthålla och förbättra ett samordnat utbildnings- och kompetensutvecklingssystem inom området livslångt lärande, där hänsyn också tas till arbetsmarknadens parter roll när det gäller vidareutbildning. Det preciseras att utbildning och yrkesträning innefattar obligatorisk grundläggande utbildning inklusive grundkunskaper, förmåga att kunna läsa, skriva och räkna samt att rätt kunna använda informations- och kommunikationsteknik.

I det tredje avsnittet betonas medlemsstaternas ansvar att tillhandahålla undervisning och yrkesförberedande utbildning i syfte att uppnå ökad anställningsbarhet och social inkludering. T.ex. uppmärksammas betydelsen av att utveckla möjligheter till icke-formell utbildning och kompetensutveckling särskilt för vuxna, som inte haft möjligheter till utbildning och praktik när de var unga. Yrkes- och arbetsmarknadsinformation och vägledning bör tillhandahållas samt karriärrådgivning och vägledning om hur man söker arbete, kompletterad med information om rättigheter och skyldigheter för alla berörda enligt arbetsmarknadsrelaterade lagar och regler. Utbildnings- och yrkesutbildningsprogram bör vara relevanta och deras kvalitet upprätthållas.

I det fjärde avsnittet framhålls vikten av kompetensutveckling, i samråd med och under medverkan av arbetsmarknadens parter. I synnerhet bör program för utbildning av kvinnor, specifika grupper av arbetstagare och personer med särskilda behov genomföras. Medlemsstaterna bör främja kontinuerlig uppföljning av vilka kompetenser som behövs och bör tillhandahålla reella möjligheter för att stimulera investeringar och deltagande i utbildning. Kompetensutveckling bör ske så att enskilda

personer kan finna en balans mellan arbete, familjeliv och livslångt lärande.

I det femte avsnittet betonas utbildningens roll för att erhålla arbete under anständiga villkor och ha möjlighet att delta i samhällslivet. Staten har därvid det primära ansvaret för utbildningen av de arbetslösa, de som försöker komma in eller återinträda på arbetsmarknaden och personer med särskilda behov. Men även arbetsmarknadens parter har en roll när det gäller att stödja integreringen i yrkeslivet av arbetslösa personer och personer med särskilda behov.

I det sjätte avsnittet betonas behovet av objektiva metoder för bedömning, erkännande och certifiering av yrkesfärdigheter. Särskilt bör man sörja för att säkerställa erkännande och certifiering av yrkesfärdigheter och kvalifikationer för migrerande arbetstagare.

I det sjunde avsnittet framhålls att medlemsstaterna bör utarbeta ett ramverk för certifiering av utbildningsanordnares kvalifikationer, inkludera kvalitetssäkring i det offentliga systemet och främja dess utveckling inom den privata utbildningsmarknaden. De bör främja mångfald i tillhandahållandet av utbildning för att möta de olika behoven hos enskilda personer och företag.

I det åttonde avsnittet betonas att medlemsstaterna bör tillhandahålla yrkes- och karriärvägledning och information, arbetsförmedlingstjänster och tekniker för att söka arbete samt service kring utbildningsstöd. Man bör även tillhandahålla information och vägledning om entreprenörskap och främja entreprenörskapsfärdigheter.

Det nionde avsnittet behandlar forskning och utvärdering av hur utbildningspolitiken bidragit till att uppnå bredare mål såsom att skapa arbete under anständiga villkor och bekämpa fattigdom.

I det tionde avsnittet uppmuntras internationellt samarbete och utvecklingssamarbete i frågor som rör utbildning och kompetensutveckling. Mekanismer bör utvecklas som minskar de negativa effekterna för utvecklingsländerna till följd av migration av yrkesutbildade personer. Samarbetet bör främja erkännande av och möjligheter att överföra yrkeskunskande, kompetenser och kvalifikationer nationellt och internationellt.

Det elfte avsnittet innehåller enbart en slutbestämmelse, som förklarar att den nya rekommendationen nr 195 reviderar och ersätter rekommendationen (nr 150) om utveckling av mänskliga resurser.

5.3 Regeringens överväganden

Regeringens bedömning: Rekommendationen (nr 195) om utveckling av människors resurser föranleder ingen åtgärd.

ILO-kommittén: Rekommendation (nr 195) om utveckling av människors resurser har remitterats till ILO-kommittén, som i sin tur har inhämtat yttranden från Skolverket, Högskoleverket, Arbetsmarknadsstyrelsen, Arbetslivsinstitutet, Statens kvalitets- och kompetensråd, Arbetsgivarverket, Svenskt Näringsliv, Sveriges Kommuner och Lands-ting, Landsorganisationen i Sverige, Tjänstemännens Centralorganisation och Sveriges Akademikers Centralorganisation.

Remissinstanserna: Remissinstanserna konstaterar enstämmigt att ILO:s rekommendation är mycket lovvärd, inte minst vad avser betoningen på människors möjligheter till ett livslångt lärande. De menar att Sverige redan i dag i hög grad verkar utifrån de riktlinjer som anges i dokumentet och inte någon remissinstans pekar på behov av åtgärder i Sverige.

Svenskt Näringsliv erinrar om att arbetsgivarsidan inte kunde stödja den slutliga rekommendationstexten på grund av en ordalydelse som på ett sent stadium hade tillförts texten (punkten 5.f). Frågan hade avgjorts genom den enda omröstningen i utskottet. Arbetsgivargruppens invändning avsåg bestämmelsen att medlemsstaterna bör stärka inte bara den sociala dialogen utan även kollektiva förhandlingar om utbildning på internationell, nationell nivå m.m., vilket de uppfattade som ett intrång i den kollektiva förhandlingsrätten.

Skälen för regeringens bedömning: Rekommendationen rör viktiga områden men är allmänt hållen. Den bärande tanken är att var och en skall ha rätt till utbildning och livslångt lärande. Ett syfte är att framhålla vilken betydelse utbildning, kompetensutveckling och livslångt lärande har för utvecklingen av människors resurser, för deras möjligheter att erhålla meningsfullt arbete och påverka sin sociala situation. Rekommendationen synes spegla framför allt utvecklingsländernas behov. Dess stora värde torde ligga i att det är en moderniserad och uppdaterad text som kan ge ledning till utvecklingsländerna och andra medlemsländer som har behov av råd och stöd i dessa frågor.

De nuvarande svenska politiska ambitionerna kring utbildning, livslångt lärande och entreprenörskap ligger i linje med rekommendationstexten. I likhet med remissinstanserna ser regeringen inte att den pekar ut några nya områden för åtgärder för Sveriges del.

Rekommendationen (nr 195) om utveckling av människors resurser föranleder enligt regeringens mening inte några åtgärder i Sverige.

6 Återkallandet av trettiosex ILO-rekommendationer

ILO:s styrelse och en arbetsgrupp under denna har, inom ramen för en översyn av Internationella arbetsorganisationens normverksamhet, identifierat ett antal ILO-konventioner och rekommendationer som omoderna. Beträffande vissa av dessa instrument har gruppen funnit anledning att föreslå en revidering. Beträffande andra har gruppen ansett att de är helt förlegade och inte längre tjänar ILO:s syften och föreslagit att de lyfts ur ILO:s regelverk.

I artikel 19 i ILO:s stadga återfinns regler för antagande av konventioner och rekommendationer samt om medlemsländernas förpliktelser med anledning av antagna konventioner och rekommendationer.

ILO:s styrelse beslöt på arbetsgruppens förslag att år 1997 sätta upp frågan om en ändring i stadgan på Internationella arbetskonferensens dagordning, vilken skulle göra det möjligt att upphäva en föråldrad konvention. Genom ett tillägg till artikel 19 genom en ny punkt 9 ändrades stadgan. Ändringen innebär att Internationella arbetskonferensen, på

förslag av ILO:s styrelse, med två tredjedels majoritet kan upphäva en föråldrad konvention, som anses ha förlorat sin mening eller inte längre anses fylla ILO:s syften. Ändringsakten har ratificerats av Sverige (prop. 1997/98:185) men ännu inte trätt i kraft.

I samband med antagandet av ändringsakten beslöt konferensen att anta vissa följdändringar i Internationella arbetskonferensens arbetsordning. Genom ett tillägg till dess artikel 11 och en ny artikel 45 bis fastställs den procedur som skall följas vid upphävande av konventioner som är i kraft och återkallande av konventioner som inte är i kraft (sådana som inte trätt i kraft och sådana som upphört att gälla till följd av uppsägningar) och av rekommendationer. För återkallande av konventioner som inte är i kraft och av rekommendationer är denna procedur omedelbart tillämplig medan den beträffande upphävande av konventioner i kraft inte kan tillämpas förrän stadgeändringen trätt i kraft.

ILO:s styrelse beslöt i november 1997 att införa en följdändring i styrelsens arbetsordning genom en ny artikel 12 bis, varigenom fastställdes att ett beslut att på konferensens dagordning föra upp frågan om upphävande eller återkallande av en gång antagna instrument måste tas med minst fyra femtedels majoritet. Härigenom garanteras att ett sådant beslut inte kan tas med stöd enbart av två av de tre (regerings-, arbetsgivar- och arbetstagar-) grupperna i styrelsen.

År 2000 beslöt Internationella arbetskonferensen som ett första steg att återkalla fem konventioner vilka inte trätt i kraft. Beslutet har redovisats för riksdagen (prop. 2003/04:56).

Återkallande av trettiosex rekommendationer

I mars 2000 beslöt styrelsen på förslag från arbetsgruppen att på konferensens dagordning år 2002 sätta upp frågan om återkallande av tjugo rekommendationer, vilka samtliga antagits under organisationens 25 första år, 1919–1944:

- rekommendationen (nr 1) om arbetslöshet,
- rekommendationen (nr 11) om arbetslöshet inom jordbruket,
- rekommendationen (nr 45) om ungdomsarbetslöshet,
- rekommendationen (nr 50) om offentliga arbeten (internationell samverkan),
- rekommendationen (nr 51) om offentliga arbeten (nationell organisation),
- rekommendationen (nr 73) om nationell planering av offentliga arbeten,
- rekommendationen (nr 42) om avgiftskrävande arbetsförmedlingsbyråer,
- rekommendationen (nr 72) om arbetsförmedling,
- rekommendationen (nr 15) om yrkesundervisning (jordbruk),
- rekommendationen (nr 56) om yrkesutbildning (byggnadsindustrin),
- rekommendationen (nr 5) om offentlig hälsovårdsmyndighet,
- rekommendationen (nr 54) om inspektion (byggnadsindustrin),
- rekommendationen (nr 59) om arbetsinspektion (infödda arbetare),
- rekommendationen (nr 37) om arbetstiden på hotell m.m.,
- rekommendationen (nr 38) om arbetstiden på teatrar m.m.,
- rekommendationen (nr 39) om arbetstiden på sjukhus m.m.,

- rekommendationen (nr 63) om kontrollböcker (transport på väg),
- rekommendationen (nr 64) om nattarbete (transport på väg),
- rekommendationen (nr 65) om metoder för reglering av arbetstiden (transport på väg),
- rekommendationen (nr 66) om vilotider (privatchaufförer).

De tjugo instrumenten har i Sverige anmälts för riksdagen i prop. 1921:361, 1923:198, 1931:32, 1934:138, 1936:15, 1938:45, 1940:19 resp. 1945:234.

Internationella arbetskonferensen beslöt enhälligt år 2002 att återkalla de tjugo rekommendationerna

I mars 2002 beslöt styrelsen på förslag från arbetsgruppen att på konferensens dagordning år 2004 sätta upp frågan om återkallande av sexton rekommendationer:

- rekommendationen (nr 2) om likabehandling av utländska arbetare,
- rekommendationen (nr 12) om skydd vid havandeskap och barns börd (jordbruk),
- rekommendationen (nr 16) om bostadsförhållanden,
- rekommendationen (nr 18) om veckovila i handelsfartyg,
- rekommendationen (nr 21) om utnyttjande av ledighet,
- rekommendationen (nr 26) om skydd för kvinnliga migranter ombord på fartyg,
- rekommendationen (nr 32) om motordrivna maskiner,
- rekommendationen (nr 33) om ömsesidighet vid skydd mot olyckor,
- rekommendationen (nr 34) om hörande av fackliga organisationer vid utarbetande av bestämmelser rörande säkerhet i hamnarbete,
- rekommendationen (nr 36) om reglering av tvångsarbete,
- rekommendationen (nr 43) om invaliditets- ålderdoms- och dödsfallsförsäkring,
- rekommendationen (nr 46) om avskaffande av rekrytering,
- rekommendationen (nr 58) om arbetsavtal (infödda arbetare),
- rekommendationen (nr 70) om socialpolitik i icke-självständiga områden,
- rekommendationen (nr 74) om socialpolitik i icke-självständiga områden (tilläggsbestämmelser) och
- rekommendationen (nr 96) om minimiålder (kolgruvor).

De sexton instrumenten har, med undantag för nr 21, anmälts för riksdagen i prop. 1921:361, 1923:198, 1927:57, 1930:71, 1931:32, 1934:138, 1937:56, 1940:19, 1945:234, 1946:208 resp. 1954:73.

Internationella arbetskonferensen beslöt enhälligt år 2004 att återkalla de sexton rekommendationerna.

Protocol of 2002 to the Occupational Safety and Health Convention, 1981 (No. 155)

The General Conference of the International Labour Organization, Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its 90th Session on 3 June 2002, and

Noting the provisions of Article 11 of the Occupational Safety and Health Convention, 1981, (hereinafter referred to as "the Convention"), which states in particular that:

"To give effect to the policy referred to in Article 4 of this Convention, the competent authority or authorities shall ensure that the following functions are progressively carried out:

...

(c) the establishment and application of procedures for the notification of occupational accidents and diseases, by employers and, when appropriate, insurance institutions and others directly concerned, and the production of annual statistics on occupational accidents and diseases;

...

(e) the publication, annually, of information on measures taken in pursuance of the policy referred to in Article 4 of this Convention and on occupational accidents, occupational diseases and other injuries to health which arise in the course of or in connection with work", and

Having regard to the need to strengthen recording and notifica-

2002 års protokoll till 1981 års konvention (nr 155) om arbetarskydd och arbetsmiljö

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens, som har sammankallats till Genève av styrelsen för Internationella arbetsbyrån och samlats där den 3 juni 2002 till sitt 90:e möte,

beaktar bestämmelserna i artikel 11 i 1981 års konvention om arbetarskydd och arbetsmiljö, nedan kallad "konventionen", som särskilt stadgar att:

"Åtgärder för genomförande av den politik som avses i artikel 4 skall innefatta att vederbörande myndighet eller myndigheter steg för steg åtar sig följande uppgifter:

...

c) utformande och tillämpning av förfaranden för anmälan om olycksfall i arbete och yrkessjukdomar av arbetsgivare och, när så är lämpligt, försäkringsinstitutioner och andra direkt berörda samt framtagande av årlig statistik om olycksfall i arbete och yrkessjukdomar;

...

e) publicering av en årlig redogörelse avseende åtgärder som vidtagits för genomförande av den politik som avses i artikel 4, däri inbegripet olycksfall i arbetet, yrkessjukdomar samt alla andra hälsoskador som uppstår under och i samband med arbete",

fäster avseende vid behovet att stärka förfarandena för registrering

tion procedures for occupational accidents and diseases and to promote the harmonization of recording and notification systems with the aim of identifying their causes and establishing preventive measures, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to the recording and notification of occupational accidents and diseases, which is the fifth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of a protocol to the Occupational Safety and Health Convention, 1981;

adopts this twentieth day of June two thousand and two the following Protocol, which may be cited as the Protocol of 2002 to the Occupational Safety and Health Convention, 1981.

I. DEFINITIONS

Article 1

For the purpose of this Protocol:

(a) the term "occupational accident" covers an occurrence arising out of, or in the course of, work which results in fatal or non-fatal injury;

(b) the term "occupational disease" covers any disease contracted as a result of an exposure to risk factors arising from work activity;

(c) the term "dangerous occurrence" covers a readily identifiable event as defined under national laws and regulations, with potential to cause an injury or disease to persons at work or to the public;

(d) the term "commuting accident" covers an accident resulting in death or personal injury occur-

och anmälan av olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar och främja en harmonisering av systemen för registrering och anmälan så att orsakerna till olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar kan identifieras och förebyggande åtgärder vidtas,

har beslutat att anta vissa förslag om registrering och anmälan av olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar, en fråga som utgör den femte punkten på mötets dagordning,

har fastställt att dessa förslag skall ta formen av ett protokoll till 1981 års konvention om arbetarskydd och arbetsmiljö, och

antar denna dag, den 20 juni 2002, följande protokoll, som kan kallas 2002 års protokoll till 1981 års konvention om arbetarskydd och arbetsmiljö.

I. DEFINITIONER

Artikel 1

I detta protokoll avses med

a) uttrycket "olycksfall i arbetet" en händelse som inträffar till följd av eller under arbetet och som leder till dödsfall eller skada;

b) uttrycket "arbetssjukdom" varje sjukdom orsakad av exponering för riskfaktorer i arbetet;

c) uttrycket "tillbud" en enligt nationella lagar och föreskrifter klart identifierbar händelse med potential att orsaka en skada eller sjukdom hos anställda eller hos allmänheten;

d) uttrycket "färdolycka till eller från arbetet" en olycka som leder till dödsfall eller personskada och

ring on the direct way between the place of work and:

- (i) the worker's principal or secondary residence; or
- (ii) the place where the worker usually takes a meal; or
- (iii) the place where the worker usually receives his or her remuneration.

II. SYSTEMS FOR RE-CORDING AND NOTIFICATION

Article 2

The competent authority shall, by laws or regulations or any other method consistent with national conditions and practice, and in consultation with the most representative organizations of employers and workers, establish and periodically review requirements and procedures for:

- (a) the recording of occupational accidents, occupational diseases and, as appropriate, dangerous occurrences, commuting accidents and suspected cases of occupational diseases; and
- (b) the notification of occupational accidents, occupational diseases and, as appropriate, dangerous occurrences, commuting accidents and suspected cases of occupational diseases.

Article 3

The requirements and procedures for recording shall determine:

- (a) the responsibility of employers:
 - (i) to record occupational accidents, occupational diseases and, as appropriate, dangerous occur-

som inträffar när arbetstagaren är på väg direkt mellan arbetsplatsen och:

- i) sin stadigvarande bostad eller andrahandsbostad; eller
- ii) sitt normala matställe; eller
- iii) den normala platsen för utbetalning av lön.

II. FÖRFARANDEN FÖR REGISTRERING OCH ANMÄLAN

Artikel 2

Den behöriga myndigheten skall genom lagar eller föreskrifter eller någon annan metod, som är förenlig med nationella förhållanden och praxis, och i samråd med de mest representativa arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna utforma och med jämna mellanrum se över de krav och förfaranden som gäller:

- a) registrering av olycksfall i arbetet, arbetssjukdomar och, om så är skäligt, tillbud, färdolyckor till eller från arbetet och misstänkta fall av arbetssjukdomar; och
- b) anmälan om olycksfall i arbetet, arbetssjukdomar och, om så är skäligt, tillbud, färdolyckor till eller från arbetet och misstänkta fall av arbetssjukdomar.

Artikel 3

I kraven och förfarandena för registrering skall fastställas:

- a) arbetsgivarens ansvar att
 - i) registrera olycksfall i arbetet, arbetssjukdomar och, om så är skäligt, tillbud, färdolyckor till

rences, commuting accidents and suspected cases of occupational diseases;

(ii) to provide appropriate information to workers and their representatives concerning the recording system;

(iii) to ensure appropriate maintenance of these records and their use for the establishment of preventive measures; and

(iv) to refrain from instituting retaliatory or disciplinary measures against a worker for reporting an occupational accident, occupational disease, dangerous occurrence, commuting accident or suspected case of occupational disease;

(b) the information to be recorded;

(c) the duration for maintaining these records; and

(d) measures to ensure the confidentiality of personal and medical data in the employer's possession, in accordance with national laws and regulations, conditions and practice.

Article 4

The requirements and procedures for the notification shall determine:

(a) the responsibility of employers:

(i) to notify the competent authorities or other designated bodies of occupational accidents, occupational diseases and, as appropriate, dangerous occurrences, commuting accidents and suspected cases of occupational diseases; and

(ii) to provide appropriate information to workers and their representatives concerning the notified cases;

eller från arbetet och misstänkta fall av arbetssjukdomar,

ii) se till att arbetstagarna och deras representanter får tillbörlig information om registreringsförfarandet,

iii) säkerställa att denna registrering upprätthålls på ett lämpligt sätt samt att uppgifterna i fråga används för att utforma förebyggande åtgärder, och att

iv) inte tillgripa repressalier eller disciplinära åtgärder mot arbetstagare som anmält olycksfall i arbetet, arbetssjukdomar, tillbud, färdolyckor till eller från arbetet eller misstänkta fall av arbetssjukdomar;

b) vilka uppgifter som skall registreras;

c) hur länge uppgifterna skall bevaras; och

d) de åtgärder genom vilka den konfidentiella karaktären hos de person- och hälsouppgifter som arbetsgivaren förfogar över skall säkerställas i enlighet med nationella lagar, föreskrifter, förhållanden och praxis.

Artikel 4

I kraven och förfarandena för anmälan skall fastställas:

a) arbetsgivarens ansvar att

i) anmäla olycksfall i arbetet, arbetssjukdomar och, om så är skäligt, tillbud, färdolyckor till och från arbetet och misstänkta fall av arbetssjukdomar till de behöriga myndigheterna eller andra utsedda organ, och att

ii) se till att arbetstagarna och deras representanter får tillbörlig information om de anmälda fallen;

(b) where appropriate, arrangements for notification of occupational accidents and occupational diseases by insurance institutions, occupational health services, medical practitioners and other bodies directly concerned;

(c) the criteria according to which occupational accidents, occupational diseases and, as appropriate, dangerous occurrences, commuting accidents and suspected cases of occupational diseases are to be notified; and

(d) the time limits for notification.

Article 5

The notification shall include data on:

(a) the enterprise, establishment and employer;

(b) if applicable, the injured persons and the nature of the injuries or disease; and

(c) the workplace, the circumstances of the accident or the dangerous occurrence and, in the case of an occupational disease, the circumstances of the exposure to health hazards.

III. NATIONAL STATISTICS

Article 6

Each Member which ratifies this Protocol shall, based on the notifications and other available information, publish annually statistics that are compiled in such a way as to be representative of the country as a whole, concerning occupational accidents, occupational diseases and, as appropriate, dangerous occurrences and commuting accidents, as well as the analyses thereof.

b) om skäligt, de arrangemang med hjälp av vilka försäkringsinstitutionerna, företagshälsovården, läkarna och andra direkt berörda organ kan anmäla olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar;

c) kriterierna för anmälan av olycksfall i arbetet, arbetssjukdomar och, om så är skäligt, tillbud, färdolyckor till och från arbetet och misstänkta fall av arbetssjukdomar samt

d) tidsfristerna för anmälningarna.

Artikel 5

I anmälan skall ingå uppgifter om:

a) företaget, arbetsstället och arbetsgivaren,

b) i mån av möjlighet, skadade personer och skadans eller sjukdomens art, och

c) arbetsplatsen, omständigheterna när olyckan eller tillbudet inträffade och, om det är fråga om en arbetssjukdom, de omständigheter under vilka exponering för hälsorisk förekom.

III. NATIONELL STATISTIK

Artikel 6

Varje medlemsstat som ratificerat detta protokoll skall årligen offentliggöra statistisk som baserar sig på anmälningar och andra tillgängliga uppgifter och som ställts samman så att de statistiska uppgifterna ger en representativ bild av olycksfallen i arbetet och arbetssjukdomarna i hela landet, i tillämpliga delar även av tillbudena och färdolyckorna till och från arbetet, samt offentliggöra

Article 7

The statistics shall be established following classification schemes that are compatible with the latest relevant international schemes established under the auspices of the International Labour Organization or other competent international organizations.

IV. FINAL PROVISIONS

Article 8

1. A Member may ratify this Protocol at the same time as or at any time after its ratification of the Convention, by communicating its formal ratification to the Director-General of the International Labour Office for registration.

2. The Protocol shall come into force 12 months after the date on which ratifications of two Members have been registered by the Director-General. Thereafter, this Protocol shall come into force for a Member 12 months after the date on which its ratification has been registered by the Director-General and the Convention shall be binding on the Member concerned with the addition of Articles 1 to 7 of this Protocol.

Article 9

1. A Member which has ratified this Protocol may denounce it whenever the Convention is open to denunciation in accordance with its Article 25, by an act communicated to the Director-General of

Artikel 7

Statistiken skall upprättas enligt klassificeringssystem som överensstämmer med de senaste relevanta internationella system som fastställts av Internationella arbetsorganisationen eller andra behöriga internationella organisationer.

IV. SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 8

1. En medlemsstat kan ratificera detta protokoll på samma gång som konventionen eller när som helst efter det att konventionen har ratificerats genom att ett ratifikationsdokument avseende protokollet sänds till Internationella arbetsbyråns generaldirektör för registrering.

2. Protokollet träder i kraft tolv månader efter den dag då ratifikationer från två medlemsstater har registrerats hos generaldirektören. Därefter träder protokollet i kraft för varje annan medlemsstat tolv månader efter den dag då dess ratifikation har registrerats hos generaldirektören, och efter det är konventionen bindande för den aktuella medlemsstaten med tillägg av artiklarna 1-7 i detta protokoll.

Artikel 9

1. En medlemsstat som har ratificerat detta protokoll kan säga upp det när uppsägning av konventionen är möjlig enligt dess artikel 25, genom en skrivelse som sänds till Internationella arbetsbyråns

the International Labour Office for registration.

2. Denunciation of the Convention in accordance with its Article 25 by a Member which has ratified this Protocol shall ipso jure involve the denunciation of this Protocol.

3. Any denunciation of this Protocol in accordance with paragraphs 1 or 2 of this Article shall not take effect until one year after the date on which it is registered.

Article 10

1. The Director-General of the International Labour Office shall notify all Members of the International Labour Organization of the registration of all ratifications and acts of denunciation communicated by the Members of the Organization.

2. When notifying the Members of the Organization of the registration of the second ratification, the Director-General shall draw the attention of the Members of the Organization to the date upon which the Protocol shall come into force.

Article 11

The Director-General of the International Labour Office shall communicate to the Secretary-General of the United Nations, for registration in accordance with article 102 of the Charter of the United Nations, full particulars of all ratifications and acts of denunciation registered by the Director-General in accordance with the provisions of the preceding Articles.

generaldirektör för registrering.

2. Om en medlemsstat som ratificerat detta protokoll säger upp konventionen enligt nämnda artikel 25, innebär uppsägningen i sig att också detta protokoll sägs upp.

3. En uppsägning av detta protokoll enligt punkt 1 eller 2 i denna artikel får inte verkan förrän ett år efter den dag då den har registrerats.

Artikel 10

1. Internationella arbetsbyråns generaldirektör skall underrätta samtliga medlemmar av Internationella arbetsorganisationen om registreringen av alla ratifikationer och uppsägningar som har tagits emot från organisationens medlemmar.

2. När generaldirektören underrättar organisationens medlemmar om registreringen av den andra ratifikationen i ordningen, skall han fästa deras uppmärksamhet på den dag då protokollet träder i kraft.

Artikel 11

Internationella arbetsbyråns generaldirektör skall, för registrering enligt artikel 102 i Förenta nationernas stadga, lämna Förenta nationernas generalsekreterare fullständiga upplysningar om samtliga ratifikationer och uppsägningar som har registrerats hos generaldirektören i enlighet med bestämmelserna i föregående artiklar.

Article 12

The English and French versions of the text of this Protocol are equally authoritative.

Artikel 12

De engelska och franska versionerna av denna protokollstext har lika giltighet.

**Recommendation (No. 193)
concerning Promotion of
Cooperatives**

The General Conference of the International Labour Organization,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its 90th Session on 3 June 2002, and

Recognizing the importance of cooperatives in job creation, mobilizing resources, generating investment and their contribution to the economy, and

Recognizing that cooperatives in their various forms promote the fullest participation in the economic and social development of all people, and

Recognizing that globalization has created new and different pressures, problems, challenges and opportunities for cooperatives, and that stronger forms of human solidarity at national and international levels are required to facilitate a more equitable distribution of the benefits of globalization, and

Noting the ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work, adopted by the International Labour Conference at its 86th Session (1998), and

Noting the rights and principles embodied in international labour Conventions and Recommendations, in particular the Forced Labour Convention, 1930; the Freedom of Association and Protection of the Right to Organise Convention, 1948; the Right to Organise and Collective Bargaining Convention, 1949; the Equal

**ILO:s rekommendation (nr 193)
om främjande av kooperativ**

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens,

som har sammankallats till Genève av styrelsen för Internationella arbetsbyrån och samlats där den 3 juni 2002 till sitt 90:e möte,

konstaterar kooperativens betydelse för att skapa arbetstillfällen, mobilisera resurser, generera investeringar och bidra till ekonomin,

konstaterar att kooperativ i sina olika former främjar alla människors möjlighet att medverka i den ekonomiska utvecklingen och samhällsutvecklingen,

konstaterar att globaliseringen har medfört nya och olika former av belastningar, problem, utmaningar och möjligheter för kooperativ och att starkare solidaritet mellan människor på det nationella och internationella planet krävs för att åstadkomma en rättvisare fördelning av globaliseringens fördelar,

noterar ILO:s deklARATION om grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet, antagen av Internationella arbetskonferensen vid dess 86:e möte 1998,

noterar de rättigheter och principer som ingår i ILO:s konventioner och rekommendationer, i synnerhet 1930 års konvention om tvångs- eller obligatoriskt arbete, 1948 års konvention om föreningsfrihet och skydd för organisationsrätten, 1949 års konvention om organisationsrätten och den kollektiva förhandlings-

Remuneration Convention, 1951; the Social Security (Minimum Standards) Convention, 1952; the Abolition of Forced Labour Convention, 1957; the Discrimination (Employment and Occupation) Convention, 1958; the Employment Policy Convention, 1964; the Minimum Age Convention, 1973; the Rural Workers' Organisations Convention and Recommendation, 1975; the Human Resources Development Convention and Recommendation, 1975; the Employment Policy (Supplementary Provisions) Recommendation, 1984; the Job Creation in Small and Medium-Sized Enterprises Recommendation, 1998; and the Worst Forms of Child Labour Convention, 1999, and

Recalling the principle embodied in the Declaration of Philadelphia that "labour is not a commodity", and

Recalling that the realization of decent work for workers everywhere is a primary objective of the International Labour Organization, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to the promotion of cooperatives, which is the fourth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of a Recommendation;

adopts this twentieth day of June of the year two thousand and two the following Recommendation, which may be cited as the Promotion of Cooperatives Recommendation, 2002.

rätten, 1951 års konvention om lika lön, 1952 års konvention om minimistandard för social trygghet, 1957 års konvention om avskaffande av tvångsarbete, 1958 års konvention om diskriminering (anställning och yrkesutövning), 1964 års konvention om sysselsättningspolitik, 1973 års konvention om minimiålder, 1975 års konvention och rekommendation om organisationer av arbetande på landsbygden, 1975 års konvention och rekommendation om utveckling av mänskliga resurser, 1984 års rekommendation om sysselsättningspolitik (tilläggsbestämmelser), 1998 års rekommendation om nya arbetstillfällen i små och medelstora företag och 1999 års konvention om de värsta formerna av barnarbete,

erinrar om den princip som skrivits in i Philadelphiadeklarationen: "Arbete är inte någon handelsvara",

erinrar om att ett primärt mål för Internationella arbetsorganisationen är att arbetstagare i hela världen skall ha arbete under anständiga villkor,

har beslutat anta vissa förslag om främjande av kooperativ, vilket utgör den fjärde punkten på mötets dagordning,

har beslutat att dessa förslag skall ta formen av en rekommendation; och

antar denna dag, den 20 juni 2002, följande rekommendation, som kan kallas 2002 års rekommendation om främjande av kooperativ.

I. SCOPE, DEFINITION AND OBJECTIVES

1. It is recognized that cooperatives operate in all sectors of the economy. This Recommendation applies to all types and forms of cooperatives.

2. For the purposes of this Recommendation, the term "co-operative" means an autonomous association of persons united voluntarily to meet their common economic, social and cultural needs and aspirations through a jointly owned and democratically controlled enterprise.

3. The promotion and strengthening of the identity of cooperatives should be encouraged on the basis of:

(a) cooperative values of self-help, self-responsibility, democracy, equality, equity and solidarity; as well as ethical values of honesty, openness, social responsibility and caring for others; and

(b) cooperative principles as developed by the international cooperative movement and as referred to in the Annex hereto. These principles are: voluntary and open membership; democratic member control; member economic participation; autonomy and independence; education, training and information; cooperation among cooperatives; and concern for community.

4. Measures should be adopted to promote the potential of cooperatives in all countries, irrespective of their level of development, in order to assist them and their membership to:

(a) create and develop income-generating activities and sustainable decent employment;

I. OMFATTNING, DEFINITION OCH MÅL

1. Kooperativ verkar inom alla sektorer av ekonomin. Denna rekommendation gäller alla kooperativ oavsett typ och form.

2. I denna rekommendation avses med uttrycket "kooperativ" en självständig sammanslutning av personer som frivilligt gått samman för att genom ett gemensamt ägt och demokratiskt styrt företag tillgodose sina gemensamma ekonomiska, sociala och kulturella behov och önskemål.

3. Främjande och stärkande av kooperativens identitet bör baseras på:

a) kooperativa värderingar som självhjälp, eget ansvar, demokrati, jämlikhet, rättvisa och solidaritet, samt etiska värderingar såsom ärlighet, öppenhet, samhällsansvar och omsorg om andra, och

b) kooperativa principer såsom de utformats av den internationella kooperativa rörelsen och presenteras i bilagan till denna rekommendation. Dessa principer är: frivilligt och öppet medlemskap, demokratisk medlemskontroll, medlemmarnas ekonomiska deltagande, självständighet och oberoende, utbildning, praktik och information, samarbete mellan kooperativ och samhällshänsyn.

4. I syfte att främja möjligheterna för kooperativ i alla länder, oavsett utvecklingsnivå, bör åtgärder vidtas för att hjälpa kooperativen och deras medlemmar att:

a) skapa och utveckla inkomstbringande verksamhet samt hållbar sysselsättning under anständiga

(b) develop human resource capacities and knowledge of the values, advantages and benefits of the cooperative movement through education and training;

(c) develop their business potential, including entrepreneurial and managerial capacities;

(d) strengthen their competitiveness as well as gain access to markets and to institutional finance;

(e) increase savings and investment;

(f) improve social and economic well-being, taking into account the need to eliminate all forms of discrimination;

(g) contribute to sustainable human development; and

(h) establish and expand a viable and dynamic distinctive sector of the economy, which includes cooperatives, that responds to the social and economic needs of the community.

5. The adoption of special measures should be encouraged to enable cooperatives, as enterprises and organizations inspired by solidarity, to respond to their members' needs and the needs of society, including those of disadvantaged groups in order to achieve their social inclusion.

II. POLICY FRAMEWORK AND ROLE OF GOVERNMENTS

6. A balanced society necessitates the existence of strong public and private sectors, as well as a strong cooperative, mutual and the other social and non-governmental sector. It is in this context that Governments should provide a supportive policy and legal framework consistent with the nature and function of cooperatives and guided by the cooperative values and principles set out

villkor,

b) utveckla människors resurser och sprida kunskap om den kooperativa rörelsens värden, fördelar och förmåner genom teoretisk och praktisk utbildning,

c) utveckla sin affärsverksamhet, inbegripet entreprenörs- och ledningskompetens,

d) stärka sin konkurrenskraft samt få tillträde till marknader och institutionell finansiering,

e) öka sparande och investeringar,

f) förbättra sin sociala och ekonomiska välfärd, samtidigt som nödvändigheten att avskaffa alla former av diskriminering beaktas,

g) bidra till hållbar mänsklig utveckling, samt

h) etablera och bygga ut en livskraftig och dynamisk egen ekonomisk sektor, som omfattar kooperativ och som svarar mot samhällets sociala och ekonomiska behov.

5. Särskilda åtgärder bör uppmuntras för att göra det möjligt för kooperativ, i egenskap av företag och organisationer inspirerade av solidaritet, att uppfylla sina medlemmars och samhällets behov, inbegripet missgynnade grupper, så att de kommer in i samhällsgemenskapen.

II. POLITISKA RAMAR OCH REGERINGARNAS ROLL

6. Utöver starka offentliga och privata sektorer behöver ett balanserat samhälle en stark sektor som baserar sig på Kooperation, ömsesidigt och annat socialt samarbete som är oberoende av staten. Det är i detta sammanhang som regeringarna bör sörja för ett stödjande politiskt och juridiskt ramverk förenligt med kooperativens karaktär och funktion samt styrt av de kooperativa värderingar

in Paragraph 3, which would:

(a) establish an institutional framework with the purpose of allowing for the registration of cooperatives in as rapid, simple, affordable and efficient a manner as possible;

(b) promote policies aimed at allowing the creation of appropriate reserves, part of which at least could be indivisible, and solidarity funds within cooperatives;

(c) provide for the adoption of measures for the oversight of cooperatives, on terms appropriate to their nature and functions, which respect their autonomy, and are in accordance with national law and practice, and which are no less favourable than those applicable to other forms of enterprise and social organization;

(d) facilitate the membership of cooperatives in cooperative structures responding to the needs of cooperative members; and

(e) encourage the development of cooperatives as autonomous and self-managed enterprises, particularly in areas where cooperatives have an important role to play or provide services that are not otherwise provided.

7. (1) The promotion of cooperatives guided by the values and principles set out in Paragraph 3 should be considered as one of the pillars of national and international economic and social development.

(2) Cooperatives should be treated in accordance with national law and practice and on terms no less favourable than those accorded to other forms of enterprise and social organization. Governments should introduce support measures, where appropriate, for the activities of cooperatives that

och principer som anges i punkt 3, i syfte att:

a) skapa institutionella ramar så att kooperativ kan registreras på ett så snabbt, enkelt, överkomligt och effektivt sätt som möjligt,

b) främja riktlinjer ämnade att möjliggöra bildandet av ändamåls-enliga reserver, av vilka åtminstone delar skulle kunna vara bundna, samt solidaritetsfonder inom kooperativen,

c) sörja för att tillsynsåtgärder vidtas för kooperativ, på villkor lämpliga för deras karaktär och verksamhet, vilka respekterar deras självständighet, och är i enlighet med nationell lag och praxis och som inte är mindre gynnsamma än de som tillämpas för andra former av företag och samhällsorganisationer,

d) underlätta så att kooperativ kan vara medlemmar i kooperativa strukturer som svarar mot medlemskooperativens behov, och

e) uppmuntra kooperativens utveckling till självständiga och självstyrda företag, särskilt inom områden där kooperativ har en viktig roll att spela eller tillhandahåller tjänster som inte annars är tillgängliga.

7.1 Främjande av kooperativ i enlighet med de värderingar och principer som anges i punkt 3 bör betraktas som en av stöttepelarna i nationell och internationell ekonomisk och social utveckling.

7.2 Kooperativ bör behandlas i enlighet med nationell lag och praxis och på villkor som inte är mindre gynnsamma än de som gäller för andra former av företag och samhällsorganisationer. Vid behov bör regeringarna införa åtgärder för att stödja sådan kooperativ verksamhet som upp-

Prop. 2006/07:44
Bilaga 2

meet specific social and public policy outcomes, such as employment promotion or the development of activities benefiting disadvantaged groups or regions. Such measures could include, among others and in so far as possible, tax benefits, loans, grants, access to public works programmes, and special procurement provisions.

(3) Special consideration should be given to increasing women's participation in the cooperative movement at all levels, particularly at management and leadership levels.

8. (1) National policies should notably:

(a) promote the ILO fundamental labour standards and the ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work, for all workers in cooperatives without distinction whatsoever;

(b) ensure that cooperatives are not set up for, or used for, non-compliance with labour law or used to establish disguised employment relationships, and combat pseudo cooperatives violating workers' rights, by ensuring that labour legislation is applied in all enterprises;

(c) promote gender equality in cooperatives and in their work;

(d) promote measures to ensure that best labour practices are followed in cooperatives, including access to relevant information;

(e) develop the technical and vocational skills, entrepreneurial and managerial abilities, knowledge of business potential, and general economic and social policy skills, of members, workers and managers, and improve their access to information and communication technologies;

fyller specifika sociala och offentliga målsättningar, som ökad sysselsättning eller åtgärder som gagnar missgynnade grupper eller regioner. Sådana åtgärder kan bland annat och så långt möjligt inbegripa skatteförmåner, lån, bidrag, tillträde till offentliga bygg- och anläggningsprogram samt särskilda upphandlingsbestämmelser.

7.3 Särskild vikt bör läggas vid att öka kvinnors medverkan i den kooperativa rörelsen på alla nivåer, särskilt vad gäller förvaltning och ledning.

8.1 Den nationella politiken bör särskilt:

a) främja ILO:s grundläggande normer och ILO:s deklaration om grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet, för alla arbetstagare i kooperativ utan åtskillnad,

b) säkerställa att arbetsrättslagstiftningen tillämpas i alla företag och att kooperativ inte bildas eller används för att kringgå arbetsrätten eller för att skapa förtäckta anställningsförhållanden samt bekämpa falska kooperativ som bryter mot arbetstagares rättigheter,

c) främja jämställdhet mellan kvinnor och män i kooperativ och i deras verksamhet,

d) främja åtgärder för att säkerställa att kooperativ följer god sed på arbetsmarknaden, inbegripet tillgång till relevant information,

e) utveckla medlemmarnas, arbetstagarnas och chefernas tekniska och yrkesmässiga kunnande, entreprenörs- och ledarskapsförmåga, kännedom om affärsverksamheten samt allmänna kunnande inom ekonomi och socialpolitik samt förbättra deras tillgång till informations- och kommunikationsteknik,

(f) promote education and training in cooperative principles and practices, at all appropriate levels of the national education and training systems, and in the wider society;

(g) promote the adoption of measures that provide for safety and health in the workplace;

(h) provide for training and other forms of assistance to improve the level of productivity and competitiveness of cooperatives and the quality of goods and services they produce;

(i) facilitate access of cooperatives to credit;

(j) facilitate access of cooperatives to markets;

(k) promote the dissemination of information on cooperatives; and

(l) seek to improve national statistics on cooperatives with a view to the formulation and implementation of development policies.

(2) Such policies should:

(a) decentralize to the regional and local levels, where appropriate, the formulation and implementation of policies and regulations regarding cooperatives;

(b) define legal obligations of cooperatives in areas such as registration, financial and social audits, and the obtaining of licences; and

(c) promote best practice on corporate governance in cooperatives.

9. Governments should promote the important role of cooperatives in transforming what are often marginal survival activities (sometimes referred to as the "informal economy") into legally protected work, fully integrated into mainstream economic life.

f) främja teoretisk och praktisk utbildning om kooperativa principer och erfarenheter på alla lämpliga nivåer i de nationella utbildningssystemen och i samhället överlag,

g) främja åtgärder för en god arbetsmiljö,

h) främja utbildning och andra stödåtgärder för att förbättra kooperativens produktivitet och konkurrenskraft samt kvaliteten på de varor och tjänster de producerar,

i) underlätta kooperativens tillgång till kredit,

j) underlätta kooperativens tillträde till marknader,

k) främja spridning av information om kooperativ, och

l) sträva efter att förbättra nationell statistik om kooperativ med sikte på att formulera och verkställa utvecklingspolitiska riktlinjer.

8.2 Sådana politiska riktlinjer bör:

a) vid behov decentralisera utformningen och genomförandet av politiska riktlinjer och bestämmelser beträffande kooperativ till regional och lokal nivå,

b) definiera kooperativens lagensliga förpliktelser på områden som registrering, ekonomisk och social revision samt förvärvande av tillstånd, och

c) främja bästa förvaltningspraxis i kooperativ.

9. Regeringarna bör främja kooperativens viktiga roll i att omvandla det som ofta är marginell överlevnadsverksamhet (ibland kallad den "informella ekonomin") till rättsligt skyddat arbete, till fullo integrerat i samhälls-ekonomin.

III. IMPLEMENTATION OF PUBLIC POLICIES FOR THE PROMOTION OF COOPERA- TIVES

10. (1) Member States should adopt specific legislation and regulations on cooperatives, which are guided by the cooperative values and principles set out in Paragraph 3, and revise such legislation and regulations when appropriate.

(2) Governments should consult cooperative organizations, as well as the employers' and workers' organizations concerned, in the formulation and revision of legislation, policies and regulations applicable to cooperatives.

11. (1) Governments should facilitate access of cooperatives to support services in order to strengthen them, their business viability and their capacity to create employment and income.

(2) These services should include, wherever possible:

(a) human resource development programmes;

(b) research and management consultancy services;

(c) access to finance and investment;

(d) accountancy and audit services;

(e) management information services;

(f) information and public relations services;

(g) consultancy services on technology and innovation;

(h) legal and taxation services;

(i) support services for marketing; and

(j) other support services where appropriate.

(3) Governments should facilitate the establishment of these support services. Cooperatives and

III. STATLIGA ÅTGÄRDER FÖR ATT FRÄMJA KOOPERATIV

10.1 Medlemsstaterna bör anta, och vid behov se över, särskild lagstiftning och bestämmelser om kooperativ, vilka baseras på de kooperativa värderingar och principer som anges i punkt 3.

10.2 När regeringarna utarbetar och ser över lagstiftning, riktlinjer och bestämmelser som gäller kooperativ bör de rådgöra med kooperativa organisationer, såväl som med berörda arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer.

11.1 Regeringarna bör underlätta kooperativens tillgång till stödtjänster för att stärka dem, deras ekonomiska livskraft och deras förmåga att skapa sysselsättning och förtjänstmöjligheter.

11.2 Dessa tjänster bör, där så är möjligt, omfatta

a) program för personalutveckling,

b) forskning och rådgivning om ledarskap

c) tillgång till finansiering och investeringar

d) bokföring och revision

e) information om förvaltning

f) information och PR

g) rådgivning om teknologi och innovationer

h) juridisk och skatterådgivning

i) marknadsföringshjälp

j) övriga stödtjänster efter behov

11.3 Regeringarna bör underlätta införandet av sådana stödtjänster. Kooperativen och deras

their organizations should be encouraged to participate in the organization and management of these services and, wherever feasible and appropriate, to finance them.

(4) Governments should recognize the role of cooperatives and their organizations by developing appropriate instruments aimed at creating and strengthening cooperatives at national and local levels.

12. Governments should, where appropriate, adopt measures to facilitate the access of cooperatives to investment finance and credit. Such measures should notably:

(a) allow loans and other financial facilities to be offered;

(b) simplify administrative procedures, remedy any inadequate level of cooperative assets, and reduce the cost of loan transactions;

(c) facilitate an autonomous system of finance for cooperatives, including savings and credit, banking and insurance cooperatives; and

(d) include special provisions for disadvantaged groups.

13. For the promotion of the cooperative movement, governments should encourage conditions favouring the development of technical, commercial and financial linkages among all forms of cooperatives so as to facilitate an exchange of experience and the sharing of risks and benefits.

organisationer bör uppmuntras att delta i organiserandet och administrationen av dessa tjänster samt, där så är genomförbart och lämpligt, att finansiera dem.

11.4 Regeringarna bör erkänna kooperativens och deras organisationers roll genom att utveckla ändamålsenliga instrument för att skapa och stärka kooperativ på nationell och lokal nivå.

12. Regeringarna bör, där så är lämpligt, vidta åtgärder för att underlätta för kooperativen att få tillgång till investeringsmedel och kredit. Sådana åtgärder bör särskilt:

a) tillåta att lån och andra finansieringsmöjligheter erbjuds,

b) förenkla administrativa rutiner, avhjälpa eventuell otillräcklig tillgång till kooperativt kapital och reducera kostnaden för lånetransaktioner,

c) främja ett självständigt finansieringssystem för kooperativ, inbegripet spar- och kreditkooperativ, samt kooperativa banker och försäkringsbolag,

d) inbegripa särskilda åtgärder för missgynnade grupper.

13. För att stärka den kooperativa rörelsen bör regeringarna främja förhållanden som gynnar tekniska, kommersiella och finansiella kontakter mellan alla former av kooperativ för att underlätta erfarenhetsutbyte samt risk- och vinstdelning.

IV. ROLE OF EMPLOYERS' AND WORKERS' ORGANIZATIONS AND COOPERATIVE ORGANIZATIONS, AND RELATIONSHIPS BETWEEN THEM

14. Employers' and workers' organizations, recognizing the significance of cooperatives for the attainment of sustainable development goals, should seek, together with cooperative organizations, ways and means of cooperative promotion.

15. Employers' organizations should consider, where appropriate, the extension of membership to cooperatives wishing to join them and provide appropriate support services on the same terms and conditions applying to other members.

16. Workers' organizations should be encouraged to:

(a) advise and assist workers in cooperatives to join workers' organizations;

(b) assist their members to establish cooperatives, including with the aim of facilitating access to basic goods and services;

(c) participate in committees and working groups at the local, national and international levels that consider economic and social issues having an impact on cooperatives;

(d) assist and participate in the setting up of new cooperatives with a view to the creation or maintenance of employment, including in cases of proposed closures of enterprises;

(e) assist and participate in programmes for cooperatives aimed at improving their productivity;

(f) promote equality of opportunity in cooperatives;

(g) promote the exercise of the

IV. ARBETSGIVAR- OCH ARBETSTAGARORGANISATIONERNAS SAMT DE KOOPERATIVA ORGANISATIONERNAS ROLL OCH RELATIONERNA DEM EMELLAN

14. Arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna bör, tillsammans med de kooperativa organisationerna, sträva efter att på olika sätt främja kooperativ och erkänna deras betydelse för att uppnå målen för en hållbar utveckling.

15. Arbetsgivarorganisationerna bör överväga att, där så är lämpligt, ge kooperativ som önskar det, möjlighet att bli medlemmar och att erbjuda dem adekvata tjänster på samma villkor som gäller för övriga medlemmar.

16. Arbetstagarorganisationerna bör uppmuntras att:

a) råda och bistå arbetstagare i kooperativ att ansluta sig till arbetstagarorganisationer,

b) bistå sina medlemmar att bilda kooperativ, inklusive med syfte att underlätta tillgången på basvaror och tjänster,

c) delta i kommittéer och arbetsgrupper som behandlar ekonomiska och sociala frågor som har betydelse för kooperativ på det lokala, nationella och internationella planet,

d) bistå och delta i bildandet av nya kooperativ med målet att skapa eller bevara sysselsättning, inbegripet situationer där nedläggning av företag föreslås,

e) bistå och delta i program för kooperativ som syftar till att förbättra deras produktivitet,

f) främja jämställdhet i kooperativ,

g) uppmuntra arbetstagarmed-

rights of worker-members of cooperatives; and

(h) undertake any other activities for the promotion of cooperatives, including education and training.

17. Cooperatives and organizations representing them should be encouraged to:

(a) establish an active relationship with employers' and workers' organizations and concerned governmental and non-governmental agencies with a view to creating a favourable climate for the development of cooperatives;

(b) manage their own support services and contribute to their financing;

(c) provide commercial and financial services to affiliated cooperatives;

(d) invest in, and further, human resource development of their members, workers and managers;

(e) further the development of and affiliation with national and international cooperative organizations;

(f) represent the national cooperative movement at the international level; and

(g) undertake any other activities for the promotion of cooperatives.

V. INTERNATIONAL COOPERATION

18. International cooperation should be facilitated through:

(a) exchanging information on policies and programmes that have proved to be effective in employment creation and income generation for members of cooperatives;

lemmar i kooperativ att utnyttja sina rättigheter, och

h) vidta andra åtgärder för att främja kooperativ, inbegripet teoretisk och praktisk utbildning.

17. Kooperativ och organisationer som företräder dem bör uppmuntras att:

a) etablera aktiva förbindelser med arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer samt med berörda statliga och icke-statliga organ i syfte att skapa gynnsamma utvecklingsförutsättningar för kooperativ,

b) administrera sina egna stöd-tjänster och bidra till deras finansiering,

c) tillhandahålla kommersiella och finansiella tjänster till medlemskooperativ,

d) investera i och främja kompetensutveckling för sina medlemmar, arbetstagare och chefer,

e) främja utveckling av och anslutning till nationella och internationella kooperativa organisationer,

f) företräda den nationella kooperativa rörelsen på internationell nivå, och

g) vidta andra åtgärder som främjar kooperativ.

V. INTERNATIONELLT SAMARBETE

18. Internationellt samarbete bör främjas genom:

a) utbyte av information om riktlinjer och program som har visat sig vara effektiva för att skapa arbetstillfällen och tjänstmöjligheter för medlemmar i kooperativ,

(b) encouraging and promoting relationships between national and international bodies and institutions involved in the development of cooperatives in order to permit:

(i) the exchange of personnel and ideas, of educational and training materials, methodologies and reference materials;

(ii) the compilation and utilization of research material and other data on cooperatives and their development;

(iii) the establishment of alliances and international partnerships between cooperatives;

(iv) the promotion and protection of cooperative values and principles; and

(v) the establishment of commercial relations between cooperatives;

(c) access of cooperatives to national and international data, such as market information, legislation, training methods and techniques, technology and product standards; and

(d) developing, where it is warranted and possible, and in consultation with cooperatives, employers' and workers' organizations concerned, common regional and international guidelines and legislation to support cooperatives.

b) att uppmuntra och främja förbindelser mellan nationella och internationella organ och institutioner som har till uppgift att utveckla kooperativ för att möjliggöra

i) utbyte av personal och idéer, utbildnings- och övningsmaterial, metodik och referensmaterial,

ii) sammanställning och utnyttjande av forskningsmaterial och annan information om kooperativ och deras utveckling,

iii) bildande av allianser och internationella partnerskap mellan kooperativ,

iv) främjande och skydd av kooperativa värderingar och principer, samt

v) upprättande av kommersiella förbindelser mellan kooperativ

c) att ge kooperativ tillgång till nationell och internationell kunskap om sådant som marknadsinformation, lagstiftning, utbildningsmetoder och tekniker, teknologi och produktstandarder,

d) att, där det är befogat och möjligt, och i samråd med berörda kooperativ, arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer, utveckla gemensamma regionala och internationella riktlinjer och lagstiftning för att stödja kooperativ.

VI. FINAL PROVISION

19. The present Recommendation revises and replaces the Co-operatives (Developing Countries) Recommendation, 1966.

VI. SLUTBESTÄMMELSE

19. Denna rekommendation reviderar och ersätter 1966 års rekommendation om kooperativa föreningar (utvecklingsländer).

Annex

Extract from the Statement on the Cooperative Identity, adopted by the General Assembly of the International Co-operative Alliance in 1995

The cooperative principles are guidelines by which cooperatives put their values into practice.

Voluntary and open membership

Cooperatives are voluntary organizations, open to all persons able to use their services and willing to accept the responsibilities of membership, without gender, social, racial, political or religious discrimination.

Democratic member control

Cooperatives are democratic organizations controlled by their members, who actively participate in setting their policies and making decisions. Men and women serving as elected representatives are accountable to the membership. In primary cooperatives members have equal voting rights (one member, one vote) and cooperatives at other levels are also organized in a democratic manner.

Member economic participation

Members contribute equitably to, and democratically control, the capital of their cooperative. At least part of that capital is usually the common property of the co-

Bilaga

Utdrag ur den förklaring av den kooperativa identiteten som Internationella kooperativa alliansen antog vid sin allmänna konferens 1995

De kooperativa principerna är riktlinjer för hur kooperativ ska omsätta sina värderingar i handling.

Frivilligt och öppet medlemskap

Kooperativ är frivilliga organisationer som, utan diskriminering på grund av kön, social ställning, ras, politisk eller religiös övertygelse, är öppna för alla som kan utnyttja deras tjänster och är beredda att åta sig de förpliktelser som medlemskapet medför.

Demokratisk medlemskontroll

Kooperativ är demokratiska organisationer som styrs av medlemmarna, vilka aktivt deltar i fastställande av mål och riktlinjer och i beslutsfattande. Förtroendevalda män och kvinnor är ansvariga inför medlemmarna. Medlemmar i primärkooperativ har lika rösträtt (en medlem, en röst). Kooperativa föreningar på andra nivåer organiseras också på ett demokratiskt sätt.

Medlemmarnas ekonomiska deltagande

Medlemmarna bidrar på ett rättvist sätt till kooperativets kapital och utövar kontroll över det i demokratisk ordning. Åtminstone en del av detta kapital är vanligtvis den

operative.

Members usually receive limited compensation, if any, on capital subscribed as a condition of membership. Members allocate surpluses for any or all of the following purposes: developing their cooperative, possibly by setting up reserves, part of which at least would be indivisible; benefiting members in proportion to their transactions with the cooperative; and supporting other activities approved by the membership.

Autonomy and independence

Cooperatives are autonomous, self-help organizations controlled by their members. If they enter into agreements with other organizations, including governments, or raise capital from external sources, they do so on terms that ensure democratic control by their members and maintain their cooperative autonomy.

Education, training and information

Cooperatives provide education and training for their members, elected representatives, managers, and employees so they can contribute effectively to the development of their cooperatives. They inform the general public – particularly young people and opinion leaders – about the nature and benefits of cooperation.

Cooperation among cooperatives

Cooperatives serve their members most effectively and strengthen the cooperative movement by working together through local, national,

kooperativa föreningens gemensamma egendom.

Räntan på det insatskapital som utgör villkor för medlemskapet är begränsad, om ränta över huvud taget utgår. Medlemmarna kan avsätta överskottet till följande ändamål: utveckla den kooperativa föreningen, om möjligt genom att reservera medel, vilka åtminstone till en del ska vara bundna, ge medlemmarna förmåner i förhållande till deras nyttjande av den kooperativa föreningen, och stödja andra aktiviteter som godkänts av medlemmarna.

Självständighet och oberoende

Kooperativen är fristående organisationer för självhjälp som styrs av medlemmarna. Om de ingår avtal med andra organisationer, inklusive regeringar, eller skaffar externt kapital sker detta på villkor som säkerställer demokratisk medlemskontroll och som vidmakthåller den kooperativa självständigheten.

Utbildning, praktik och information

Kooperativa föreningar erbjuder utbildning och praktik till sina medlemmar, förtroendevalda, chefer och anställda så att de effektivt kan bidra till utvecklingen av sina kooperativa föreningar. De informerar allmänheten – särskilt unga och opinionsbildare – om den kooperativa föreningens särart och fördelar.

Samarbete mellan kooperativa föreningar

Kooperativa föreningar tjänar sina medlemmar mest effektivt och stärker den kooperativa rörelsen genom att samarbeta på lokal,

Prop. 2006/07:44
Bilaga 2

regional and international structures.

nationell samt regional och internationell nivå.

Prop. 2006/07:44
Bilaga 2

Concern for community

Cooperatives work for the sustainable development of their communities through policies approved by their members.

Samhällshänsyn

Kooperativa föreningar arbetar för en hållbar utveckling av sina lokalsamhällen enligt riktlinjer som godtagits av medlemmarna.

Recommendation (No. 194) concerning the List of Occupational Diseases and the recording and notification of occupational accidents and diseases

The General Conference of the International Labour Organization,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its 90th Session on 3 June 2002, and

Noting the provisions of the Occupational Safety and Health Convention and Recommendation, 1981, and the Occupational Health Services Convention and Recommendation, 1985, and

Noting also the list of occupational diseases as amended in 1980 appended to the Employment Injury Benefits Convention, 1964, and

Having regard to the need to strengthen identification, recording and notification procedures for occupational accidents and diseases, with the aim of identifying their causes, establishing preventive measures, promoting the harmonization of recording and notification systems, and improving the compensation process in the case of occupational accidents and occupational diseases, and

Having regard to the need for a simplified procedure for updating a list of occupational diseases, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to the recording and notification of occupational accidents and

ILO:s rekommendation (nr 194) om en förteckning över arbetsjukdomar samt om registrering och anmälan av olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens,

som har sammankallats till Genève av styrelsen för Internationella arbetsbyrån och samlats där den 3 juni 2002 till sitt 90:e möte,

beaktar bestämmelserna i 1981 års konvention och rekommendation om arbetarskydd och arbetsmiljö och 1985 års konvention och rekommendation om företagshälsovård,

beaktar även den år 1980 ändrade förteckningen över yrkesjukdomar som ingår som bilaga till 1964 års konvention om förmåner vid yrkesskada,

fäster avseende vid behovet att stärka förfarandena för identifiering, registrering och anmälan av olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar i syfte att identifiera orsakerna till olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar, utforma förebyggande åtgärder, främja en harmonisering av systemen för registrering och anmälan och förbättra ersättningsförfarandet i anslutning till olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar,

fäster avseende vid att förfarandet för uppdatering av förteckningen över arbetssjukdomar behöver förenklas,

har beslutat anta vissa förslag om registrering och anmälan av olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar samt regelbunden översyn

diseases, and to the regular review and updating of a list of occupational diseases, which is the fifth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of a Recommendation;

adopts this twentieth day of June of the year two thousand and two the following Recommendation, which may be cited as the List of Occupational Diseases Recommendation, 2002.

1. In the establishment, review and application of systems for the recording and notification of occupational accidents and diseases, the competent authority should take account of the 1996 Code of practice on the recording and notification of occupational accidents and diseases, and other codes of practice or guides relating to this subject that are approved in the future by the International Labour Organization.

2. A national list of occupational diseases for the purposes of prevention, recording, notification and, if applicable, compensation should be established by the competent authority, in consultation with the most representative organizations of employers and workers, by methods appropriate to national conditions and practice, and by stages as necessary. This list should:

(a) for the purposes of prevention, recording, notification and compensation comprise, at the least, the diseases enumerated in Schedule I of the Employment Injury Benefits Convention, 1964, as amended in 1980;

(b) comprise, to the extent possible, other diseases contained in the list of occupational diseases as

och uppdatering av förteckningen över arbetssjukdomar, en fråga som utgör den femte punkten på mötets dagordning, och

har fastställt att dessa förslag skall ta formen av en rekommendation,

antar denna dag, den 20 juni 2002 följande rekommendation, som kan kallas 2002 års rekommendation om en förteckning över arbetssjukdomar.

1. Vid utformning, ändring och tillämpning av förfaranden för registrering och anmälan av olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar bör den behöriga myndigheten beakta 1996 års anvisningar om registrering och anmälan av olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar samt övriga anvisningar och handböcker i ärendet som framöver godkänns av Internationella arbetsorganisationen.

2. Den behöriga myndigheten bör i samråd med de mest representativa arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna, på ett sätt som lämpar sig för nationella förhållanden och praxis och vid behov stegvis, upprätta en nationell förteckning över arbetssjukdomar i och för förebyggande åtgärder, registrering, anmälan och, om det är tillämpligt, för ersättning. Förteckningen bör innehålla

a) med avseende på förebyggande åtgärder, registrering, anmälan och ersättning, åtminstone de sjukdomar som nämns i tabell I i den 1980 reviderade förteckningen över yrkessjukdomar som ingår som bilaga till 1964 års konvention om förmåner vid yrkesskada,

b) i mån av möjlighet övriga sjukdomar som nämns i den förteckning över arbetssjukdomar

annexed to this Recommendation;
and

(c) comprise, to the extent possible, a section entitled "Suspected occupational diseases".

3. The list as annexed to this Recommendation should be regularly reviewed and updated through tripartite meetings of experts convened by the Governing Body of the International Labour Office. Any new list so established shall be submitted to the Governing Body for its approval, and upon approval shall replace the preceding list and shall be communicated to the Members of the International Labour Organization.

4. The national list of occupational diseases should be reviewed and updated with due regard to the most up-to-date list established in accordance with Paragraph 3 above.

5. Each Member should communicate its national list of occupational diseases to the International Labour Office as soon as it is established or revised, with a view to facilitating the regular review and updating of the list of occupational diseases annexed to this Recommendation.

6. Each Member should furnish annually to the International Labour Office comprehensive statistics on occupational accidents and diseases and, as appropriate, dangerous occurrences and commuting accidents with a view to facilitating the international exchange and comparison of these statistics.

som ingår som bilaga till denna rekommendation, samt

c) i mån av möjlighet en del som rubriceras "Sjukdomar som misstänks vara arbetssjukdomar".

3. Den förteckning som ingår som bilaga till denna rekommendation bör regelbundet ses över och uppdateras av trepartiska expertmöten, sammankallade av styrelsen för Internationella arbetsbyrån. En eventuell ny förteckning skall godkännas av styrelsen. En godkänd ny förteckning, som ersätter den tidigare förteckningen, skall delges medlemmarna av Internationella arbetsorganisationen.

4. Den nationella förteckningen över arbetssjukdomar bör ses över och uppdateras enligt den senaste förteckningen som fastställts enligt punkt 3 ovan.

5. Varje medlemsstat bör delge Internationella arbetsbyrån sin nationella förteckning över arbetssjukdomar så snart den har fastställts eller reviderats i syfte att underlätta regelbunden översyn och uppdatering av den förteckning över arbetssjukdomar som ingår som bilaga till denna rekommendation.

6. Varje medlemsstat bör årligen tillställa Internationella arbetsbyrån övergripande statistik över olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar samt, om aktuellt, statistik över tillbud och färdolyckor till eller från arbetet, för att underlätta internationellt utbyte och jämförelse av de statistiska uppgifterna.

Prop. 2006/07:44
Bilaga 3

Annex

Bilaga

List of occupational diseases

Förteckning över arbetssjukdomar

1. Diseases caused by agents

1. Sjukdomar orsakade av olika agens

1.1. Diseases caused by chemical agents

1.1 Sjukdomar orsakade av kemiska agens

1.1.1. Diseases caused by beryllium or its toxic compounds

1.1.1. Sjukdomar orsakade av beryllium eller toxiska föreningar därav

1.1.2. Diseases caused by cadmium or its toxic compounds

1.1.2. Sjukdomar orsakade av kadmium eller toxiska föreningar därav

1.1.3. Diseases caused by phosphorus or its toxic compounds

1.1.3. Sjukdomar orsakade av fosfor eller toxiska föreningar därav

1.1.4. Diseases caused by chromium or its toxic compounds

1.1.4. Sjukdomar orsakade av krom eller toxiska föreningar därav

1.1.5. Diseases caused by manganese or its toxic compounds

1.1.5. Sjukdomar orsakade av mangan eller toxiska föreningar därav

1.1.6. Diseases caused by arsenic or its toxic compounds

1.1.6. Sjukdomar orsakade av arsenik eller toxiska föreningar därav

1.1.7. Diseases caused by mercury or its toxic compounds

1.1.7. Sjukdomar orsakade av kvicksilver eller toxiska föreningar därav

1.1.8. Diseases caused by lead or its toxic compounds

1.1.8. Sjukdomar orsakade av bly eller toxiska föreningar därav

1.1.9. Diseases caused by fluorine or its toxic compounds

1.1.9. Sjukdomar orsakade av fluor eller toxiska föreningar därav

1.1.10. Diseases caused by carbon disulphide

1.1.10. Sjukdomar orsakade av koldisulfid

1.1.11. Diseases caused by the toxic halogen derivatives of aliphatic or aromatic hydrocarbons

1.1.11. Sjukdomar orsakade av toxiska halogenderivat av alifatiska eller aromatiska kolväten

1.1.12. Diseases caused by benzene or its toxic homologues

1.1.12. Sjukdomar orsakade av bensen eller dess toxiska homologer

1.1.13. Diseases caused by toxic nitro- and amino-derivatives of benzene or its homologues

1.1.13. Sjukdomar orsakade av toxiska nitro- och aminoderivat av bensen eller dess homologer

1.1.14. Diseases caused by nitroglycerine or other nitric acid esters

1.1.14. Sjukdomar orsakade av nitroglycerin eller andra estrar av salpetersyra

- 1.1.15. Diseases caused by alcohols, glycols or ketones
- 1.1.16. Diseases caused by asphyxiants: carbon monoxide, hydrogen cyanide or its toxic derivatives, hydrogen sulphide
- 1.1.17. Diseases caused by acrylonitrile
- 1.1.18. Diseases caused by oxides of nitrogen
- 1.1.19. Diseases caused by vanadium or its toxic compounds
- 1.1.20. Diseases caused by antimony or its toxic compounds
- 1.1.21. Diseases caused by hexane
- 1.1.22. Diseases of teeth caused by mineral acids
- 1.1.23. Diseases caused by pharmaceutical agents
- 1.1.24. Diseases caused by thallium or its compounds
- 1.1.25. Diseases caused by osmium or its compounds
- 1.1.26. Diseases caused by selenium or its compounds
- 1.1.27. Diseases caused by copper or its compounds
- 1.1.28. Diseases caused by tin or its compounds
- 1.1.29. Diseases caused by zinc or its compounds
- 1.1.30. Diseases caused by ozone, phosgene
- 1.1.31. Diseases caused by irritants: benzoquinone and other corneal irritants
- 1.1.32. Diseases caused by any other chemical agents not mentioned in the preceding items 1.1.1 to 1.1.31, where a link between the exposure of a worker to these chemical agents and the diseases suffered is established

- 1.1.15. Sjukdomar orsakade av alkoholer, glykoler eller ketoner
- 1.1.16. Sjukdomar orsakade av kvävande gaser: kolmonoxid, cyanväte eller toxiska föreningar därav, svavelväte
- 1.1.17. Sjukdomar orsakade av akrylonitril
- 1.1.18. Sjukdomar orsakade av kväveoxider
- 1.1.19. Sjukdomar orsakade av vanadin eller toxiska föreningar därav
- 1.1.20. Sjukdomar orsakade av antimon eller toxiska föreningar därav
- 1.1.21. Sjukdomar orsakade av hexan
- 1.1.22. Tandsjukdomar orsakade av mineralsyror
- 1.1.23. Sjukdomar orsakade av läkemedel
- 1.1.24. Sjukdomar orsakade av tallium eller föreningar därav
- 1.1.25. Sjukdomar orsakade av osmium eller föreningar därav
- 1.1.26. Sjukdomar orsakade av selen eller föreningar därav
- 1.1.27. Sjukdomar orsakade av koppar eller föreningar därav
- 1.1.28. Sjukdomar orsakade av tenn eller föreningar därav
- 1.1.29. Sjukdomar orsakade av zink eller föreningar därav
- 1.1.30. Sjukdomar orsakade av ozon eller fosgen
- 1.1.31. Sjukdomar orsakade av irriterande ämnen, dvs. benzokinon, och andra ämnen som irriterar hornhinnan
- 1.1.32. Sjukdomar orsakade av andra än i punkterna 1.1.1 – 1.1.31 nämnda kemiska agens, där arbetstagarens exponering har konstaterats ha ett samband med hans eller hennes sjukdom

1.2. Diseases caused by physical agents

1.2. Sjukdomar orsakade av fysikaliska agens

1.2.1. Hearing impairment caused

1.2.1. Hörselnedsättning orsakad

by noise

1.2.2. Diseases caused by vibration (disorders of muscles, tendons, bones, joints, peripheral blood vessels or peripheral nerves)

1.2.3. Diseases caused by work in compressed air

1.2.4. Diseases caused by ionizing radiations

1.2.5. Diseases caused by heat radiation

1.2.6. Diseases caused by ultra-violet radiation

1.2.7. Diseases caused by extreme temperature (e.g. sunstroke, frost-bite)

1.2.8. Diseases caused by any other physical agents not mentioned in the preceding items 1.2.1 to 1.2.7, where a direct link between the exposure of a worker to these physical agents and the diseases suffered is established

1.3. Diseases caused by biological agents

1.3.1. Infectious or parasitic diseases contracted in an occupation where there is a particular risk of contamination

2. Diseases by target organ systems

2.1. Occupational respiratory diseases

2.1.1. Pneumoconioses caused by sclerogenic mineral dust (silicosis, anthraco-silicosis, asbestosis) and silicotuberculosis, provided that silicosis is an essential factor in causing the resultant incapacity or death

2.1.2. Bronchopulmonary diseases caused by hard-metal dust

2.1.3. Bronchopulmonary diseases caused by cotton, flax, hemp or sisal dust (byssinosis)

2.1.4. Occupational asthma caused

av buller

1.2.2. Sjukdomar orsakade av vibrationer (skador i muskler, senor, ben, leder, perifera blodkärl eller perifera nerver)

1.2.3. Sjukdomar orsakade av arbete i komprimerad luft

1.2.4. Sjukdomar orsakade av joniserande strålning

1.2.5. Sjukdomar orsakade av värmestrålning

1.2.6. Sjukdomar orsakade av ultraviolet strålning

1.2.7. Sjukdomar orsakade av extrema temperaturer (t.ex. solsting, förfrysningar)

1.2.8. Sjukdomar orsakade av andra än i punkterna 1.2.1 – 1.2.7 nämnda fysikaliska agens, där arbetstagarens exponering har konstaterats ha ett direkt samband med hans eller hennes sjukdom

1.3. Sjukdomar orsakade av biologiska agens

1.3.1. Infektions- eller parasit-sjukdomar förvärvade i yrkesarbete som medför särskilt stor risk för smitta

2. Olika organsjukdomar

2.1. Arbetsrelaterade sjukdomar i andningsorganen

2.1.1. Pneumokonioser orsakade av fibrosframkallande mineralpartiklar (silikos, antrakosilikos, asbestos) och silikotuberkulos förutsatt att silikos i väsentlig grad orsakat arbetsförmågan eller döden

2.1.2. Sjukdomar i lungorna och de nedre andningsorganen orsakade av hårdmetalldamm

2.1.3. Sjukdomar i lungorna och bronkerna orsakade av damm av bomull, lin, hampa eller sisal (byssinos)

2.1.4. Astma orsakad av erkänt

by recognized sensitizing agents or irritants inherent to the work process

2.1.5. Extrinsic allergic alveolitis caused by the inhalation of organic dusts, as prescribed by national legislation

2.1.6. Siderosis

2.1.7. Chronic obstructive pulmonary diseases

2.1.8. Diseases of the lung caused by aluminium

2.1.9. Upper airways disorders caused by recognized sensitizing agents or irritants inherent to the work process

2.1.10. Any other respiratory disease not mentioned in the preceding items 2.1.1 to 2.1.9, caused by an agent where a direct link between the exposure of a worker to this agent and the disease suffered is established

2.2. Occupational skin diseases

2.2.1. Skin diseases caused by physical, chemical or biological agents not included under other items

2.2.2. Occupational vitiligo

2.3. Occupational musculo-skeletal disorders

2.3.1. Musculo-skeletal diseases caused by specific work activities or work environment where particular risk factors are present
Examples of such activities or environment include:

- (a) rapid or repetitive motion
- (b) forceful exertion
- (c) excessive mechanical force concentration
- (d) awkward or non-neutral postures
- (e) vibration

Local or environmental cold may increase risk

sensibiliserande och irriterande agens som orsakar astma och som förekommer i väsentlig grad i arbetsprocessen

2.1.5. Allergisk alveolit orsakad av inandning av organiska dammpartiklar, enligt bestämmelser i landets lagstiftning

2.1.6. Sideros

2.1.7. Kroniskt obstruktiva lungsjukdomar

2.1.8. Lungsjukdomar orsakade av aluminium

2.1.9. Sjukdomar i de övre andningsorganen orsakade av erkänt sensibiliserande och irriterande agens som förekommer i väsentlig grad i arbetsprocessen

2.1.10. Andra än i punkterna 2.1.1 – 2.1.9 nämnda sjukdomar i andningsorganen, där arbetstagarens exponering har konstaterats ha ett direkt samband med hans eller hennes sjukdom

2.2. Arbetsrelaterade hudsjukdomar

2.2.1. Sådana hudsjukdomar orsakade av fysikaliska, kemiska eller biologiska agens som inte nämnts i någon annan punkt

2.2.2. Arbetsrelaterad vitiligo

2.3. Arbetsrelaterade sjukdomar i rörelse- och stödjeorganen

2.3.1. Sjukdomar i rörelse- och stödjeorganen orsakade av en viss typ av arbete eller arbetsmiljö som inrymmer särskilda riskfaktorer
Sådana arbeten eller miljöer är t.ex.

- a) snabba eller upprepade rörelser
- b) kraftiga ansträngningar
- c) mycket hög kraftutveckling
- d) obekväma eller onaturliga arbetsställningar
- e) vibrationer

Kyla lokalt eller från omgivningen kan öka risken för in-

sjuknande.

3. Occupational cancer

3.1. Cancer caused by the following agents

- 3.1.1. Asbestos
- 3.1.2. Benzidine and its salts
- 3.1.3. Bis chloromethyl ether (BCME)
- 3.1.4. Chromium and chromium compounds
- 3.1.5. Coal tars, coal tar pitches or soots
- 3.1.6. Beta-naphthylamine
- 3.1.7. Vinyl chloride
- 3.1.8. Benzene or its toxic homologues
- 3.1.9. Toxic nitro- and amino-derivatives of benzene or its homologues
- 3.1.10. Ionizing radiations
- 3.1.11. Tar, pitch, bitumen, mineral oil, anthracene, or the compounds, products or residues of these substances
- 3.1.12. Coke oven emissions
- 3.1.13. Compounds of nickel
- 3.1.14. Wood dust
- 3.1.15. Cancer caused by any other agents not mentioned in the preceding items 3.1.1 to 3.1.14, where a direct link between the exposure of a worker to this agent and the cancer suffered is established

4. Other diseases

4.1. Miners' nystagmus

3. Arbetsrelaterad cancer

3.1. Cancer orsakad av följande agens

- 3.1.1. Asbest
- 3.1.2. Benzidin och dess salter
- 3.1.3. Bis(klormetyl)eter (BCME)
- 3.1.4. Krom och dess föreningar
- 3.1.5. Stenkolstjära, stenkolsbeck eller sot
- 3.1.6. 2-naftylamin
- 3.1.7. Vinylklorid
- 3.1.8. Bensen eller dess toxiska homologer
- 3.1.9. Bensen eller toxiska nitro- och aminoderivat av dess homologer
- 3.1.10. Joniserande strålning
- 3.1.11. Tjära, beck, bitumen, mineralolja, antracen eller föreningar av dessa substanser, produkter som innehåller dessa ämnen eller rester av dessa
- 3.1.12. Utsläpp från koksugnar
- 3.1.13. Nickelföreningar
- 3.1.14. Trädamm
- 3.1.15. Cancer orsakad av andra än i punkterna 3.1.1 – 3.1.14 nämnda agens, där arbetstagarens exponering har konstaterats ha ett direkt samband med hans eller hennes sjukdom

4. Övriga sjukdomar

4.1. Gruvarbetarens nystagmus

Recommendation (No. 195) concerning Human Resources Development: Education, Training and Lifelong Learning

The General Conference of the International Labour Organization, Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its 92nd Session on 1 June 2004, and

Recognizing that education, training and lifelong learning contribute significantly to promoting the interests of individuals, enterprises, the economy and society as a whole, especially considering the critical challenge of attaining full employment, poverty eradication, social inclusion and sustained economic growth in the global economy, and

Calling on governments, employers and workers to renew their commitment to lifelong learning: governments by investing and creating the conditions to enhance education and training at all levels; enterprises by training their employees; and individuals by making use of the education, training and lifelong learning opportunities, and

Recognizing that education, training and lifelong learning are fundamental and should form an integral part of, and be consistent with, comprehensive economic, fiscal, social and labour market policies and programmes that are

ILO:s rekommendation (nr 195) om utveckling av människors resurser: utbildning, kompetensutveckling och livslångt lärande

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens, som har sammankallats till Genève av styrelsen för Internationella arbetsbyrån och samlats där den 1 juni 2004 till sitt 92:a möte,

konstaterar att utbildning, kompetensutveckling och livslångt lärande avsevärt bidrar till att främja de enskilda individernas och företagens intressen, ekonomin och samhället som helhet, särskilt med tanke på den avgörande utmaningen att nå full sysselsättning, fattigdomens utrotning, social inkludering och hållbar ekonomisk tillväxt i den globala ekonomin,

uppmanar regeringar, arbetsgivare och arbetstagare att förnya sitt engagemang för livslångt lärande: regeringarna genom att investera i och skapa förutsättningar för att förbättra utbildning och kompetensutveckling på alla nivåer, företagen genom att tillförsäkra sina anställda utbildning och enskilda individer genom att ta vara på möjligheterna till utbildning, kompetensutveckling och livslångt lärande,

konstaterar att utbildning, kompetensutveckling och livslångt lärande är grundläggande och bör ingå i och stämma överens med mångsidiga ekonomiska, skattemässiga, sociala och arbetsmarknadspolitiska riktlinjer och

important for sustainable economic growth and employment creation and social development, and

Recognizing that many developing countries need support in the design, funding and implementation of appropriate education and training policies to attain human development, economic and employment growth, and poverty eradication, and

Recognizing that education, training and lifelong learning are contributing factors to personal development, access to culture and active citizenship, and

Recalling that the realization of decent work for workers everywhere is a primary objective of the International Labour Organization, and

Noting the rights and principles embodied in the relevant instruments of the International Labour Organization, and in particular:

(a) the Human Resources Development Convention, 1975; the Employment Policy Convention and Recommendation, 1964; the Employment Policy (Supplementary Provisions) Recommendation, 1984; and the Paid Educational Leave Convention and Recommendation, 1974;

(b) the ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work;

(c) the Tripartite Declaration of Principles concerning Multinational Enterprises and Social Policy;

(d) the conclusions concerning human resources training and development, adopted at the 88th Session (2000) of the International Labour Conference, and

program som är viktiga för hållbar ekonomisk tillväxt och för att skapa sysselsättning samt för social utveckling,

konstaterar att många utvecklingsländer behöver stöd i utformandet, finansieringen och genomförandet av en ändamålsenlig politik för utbildning och kompetensutveckling för att främja människors utveckling och åstadkomma ekonomisk tillväxt, ökad sysselsättning samt fattigdomens utrotning,

konstaterar att utbildning, kompetensutveckling och livslångt lärande är bidragande faktorer till personlig utveckling, tillträde till kultur och aktivt medborgarskap,

erinrar om att ett primärt mål för Internationella arbetsorganisationen är att arbetstagare i hela världen skall ha arbete under anständiga villkor,

noterar de rättigheter och principer som uttrycks i Internationella arbetsorganisationens relevanta instrument, och i synnerhet:

a) 1975 års konvention om utveckling av mänskliga resurser, 1964 års konvention och rekommendation om sysselsättningspolitik, 1984 års rekommendation om sysselsättningspolitik (tilläggsbestämmelser) samt 1974 års konvention och rekommendation om betald studieledighet,

b) ILO:s deklARATION om grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet,

c) ILO:s trepartiska deklARATION om riktlinjer rörande multinationala företag och arbetsmarknaden,

d) de slutsatser angående utbildning och utveckling av människors resurser, som antogs vid Internationella arbetskonferensens 88:e möte år 2000,

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to human resources development and training, which is the fourth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of a Recommendation;

adopts this seventeenth day of June of the year two thousand and four the following Recommendation, which may be cited as the Human Resources Development Recommendation, 2004.

I. OBJECTIVE, SCOPE AND DEFINITIONS

1. Members should, based on social dialogue, formulate, apply and review national human resources development, education, training and lifelong learning policies which are consistent with economic, fiscal and social policies.

2. For the purpose of this Recommendation:

(a) the term "lifelong learning" encompasses all learning activities undertaken throughout life for the development of competencies and qualifications;

(b) the term "competencies" covers the knowledge, skills and know-how applied and mastered in a specific context;

(c) the term "qualifications" means a formal expression of the vocational or professional abilities of a worker which is recognized at international, national or sectoral levels;

(d) the term "employability" relates to portable competencies and qualifications that enhance an individual's capacity to make use of the education and training

har beslutat att anta vissa förslag om utveckling av människors resurser och utbildning, en fråga som utgör den fjärde punkten på mötets dagordning,

har fastställt att dessa förslag skall ta formen av en rekommendation, och

antar denna dag, den 17 juni 2004, följande rekommendation, som kan kallas 2004 års rekommendation om utveckling av människors resurser.

I. MÅL, TILLÄMPNINGS-OMRÅDE OCH DEFINITIONER

1. På grundval av en social dialog bör medlemsstaterna formulera, tillämpa och se över sin nationella politik för utveckling av människors resurser, utbildning, kompetensutveckling och livslångt lärande, i överensstämmelse med den ekonomiska politiken, skatte- och socialpolitiken.

2. I denna rekommendation

a) omfattar uttrycket "livslångt lärande" alla lärande aktiviteter under en livstid som utvecklar kompetenser och kvalifikationer;

b) täcker uttrycket "kompetenser" den erfarenhet, färdighet och sakkunskap som tillämpas och behärskas i ett bestämt sammanhang;

c) är uttrycket "kvalifikationer" ett formellt uttryck för yrkesskicklighet eller professionell förmåga hos en arbetstagare som är vedertagen på internationell, nationell eller sektorsnivå;

d) hänför sig uttrycket "anställningsbarhet" till överförbara kompetenser och kvalifikationer som ökar en persons kapacitet att använda tillgängliga utbildnings-

opportunities available in order to secure and retain decent work, to progress within the enterprise and between jobs, and to cope with changing technology and labour market conditions.

3. Members should identify human resources development, education, training and lifelong learning policies which:

(a) facilitate lifelong learning and employability as part of a range of policy measures designed to create decent jobs, as well as to achieve sustainable economic and social development;

(b) give equal consideration to economic and social objectives, emphasize sustainable economic development in the context of the globalizing economy and the knowledge- and skills-based society, as well as the development of competencies, promotion of decent work, job retention, social development, social inclusion and poverty reduction;

(c) stress the importance of innovation, competitiveness, productivity, growth of the economy, the creation of decent jobs and the employability of people, considering that innovation creates new employment opportunities and also requires new approaches to education and training to meet the demand for new skills;

(d) address the challenge of transforming activities in the informal economy into decent work fully integrated into mainstream economic life; policies and programmes should be developed with the aim of creating decent jobs and opportunities for education and training, as well as validating prior learning and skills

och praktikmöjligheter för att trygga och behålla arbete under anständiga villkor, för att gå vidare inom företaget och mellan arbeten och för att klara förändringar i teknologi och förhållanden på arbetsmarknaden.

3. Medlemsstaterna bör identifiera riktlinjer för utveckling av människors resurser, utbildning, kompetensutveckling och livslångt lärande, som:

a) underlättar livslångt lärande och anställningsbarhet som del av en rad politiska åtgärder utformade för att skapa arbetstillfällen under anständiga villkor, såväl som för att uppnå hållbar ekonomisk och social utveckling;

b) tar lika hänsyn till ekonomiska och sociala målsättningar och betonar hållbar ekonomisk utveckling i sammanhanget av den globaliserade ekonomin och det kunskapsbaserade samhället samt kompetensutveckling, främjande av arbete under anständiga villkor, bevarande av arbetstillfällen, samhällelig utveckling, social inkludering och minskad fattigdom;

c) betonar vikten av innovationer, konkurrensförmåga, produktivitet, tillväxt i ekonomin, skapandet av arbetstillfällen under anständiga villkor och människors anställningsbarhet och beaktar att innovationer ger nya sysselsättningsmöjligheter och också kräver nya förhållningssätt till utbildning och kompetensutveckling för att möta kraven på nya färdigheter;

d) tar sig an utmaningen att omforma verksamhet i den informella ekonomin till arbete under anständiga villkor till fullo integrerat i den allmänna ekonomin; riktlinjer och program bör utarbetas med syftet att skapa arbetstillfällen under anständiga villkor och möjligheter till utbildning och kompetensutveckling, såväl som

gained to assist workers and employers to move into the formal economy;

(e) promote and sustain public and private investment in the infrastructure needed for the use of information and communication technology in education and training, as well as in the training of teachers and trainers, using local, national and international collaborative networks;

(f) reduce inequality in the participation in education and training.

4. Members should:

(a) recognize that education and training are a right for all and, in cooperation with the social partners, work towards ensuring access for all to lifelong learning;

(b) recognize that the realization of lifelong learning should be based on the explicit commitment: by governments by investing and creating the conditions to enhance education and training at all levels; by enterprises in training their employees; and by individuals in developing their competencies and careers.

II. DEVELOPMENT AND IMPLEMENTATION OF EDUCATION AND TRAINING POLICIES

5. Members should:

(a) define, with the involvement of the social partners, a national strategy for education and training, as well as establish a guiding framework for training policies at national, regional, local, and sec-

att validera tidigare förvärvade kunskaper och färdigheter för att hjälpa arbetstagare och arbetsgivare att komma in i den formella ekonomin;

e) främjar och stödjer offentliga och privata investeringar i den infrastruktur som behövs för att kunna använda informations- och kommunikationsteknologi i utbildning och kompetensutveckling samt i utbildningen av lärare och handledare, genom att använda lokala, nationella och internationella nätverk för samarbete;

f) reducerar ojämlikheter i deltagandet i utbildning och kompetensutveckling.

4. Medlemsstaterna bör:

a) erkänna att utbildning och kompetensutveckling är en rättighet för alla och, i samarbete med arbetsmarknadens parter, arbeta i riktning mot att säkerställa allas tillgång till livslångt lärande;

b) erkänna att förverkligandet av livslångt lärande bör baseras på ett uttryckligt åtagande: av regeringarna att investera i och skapa förutsättningar för att förbättra utbildning och kompetensutveckling på alla nivåer, av företagen att tillhandahålla utbildning för sina anställda och av den enskilde att utveckla sin kompetens och sina möjligheter till utveckling i arbetslivet.

II. UTFORMNING OCH GENOMFÖRANDE AV EN POLITIK FÖR UTBILDNING OCH KOMPETENSUTVECKLING

5. Medlemsstaterna bör:

a) definiera, med medverkan av arbetsmarknadens parter, en nationell strategi för utbildning och kompetensutveckling samt inrätta ett vägledande ramverk för utbildningsriktlinjer på nationell, regio-

toral and enterprise levels;

(b) develop supportive social and other policies, and create an economic environment and incentives, to encourage enterprises to invest in education and training, individuals to develop their competencies and careers, and to enable and motivate all to participate in education and training programmes;

(c) facilitate the development of an education and training delivery system consistent with national conditions and practices;

(d) assume the primary responsibility for investing in quality education and pre-employment training, recognizing that qualified teachers and trainers working under decent conditions, are of fundamental importance;

(e) develop a national qualifications framework to facilitate lifelong learning, assist enterprises and employment agencies to match skill demand with supply, guide individuals in their choice of training and career and facilitate the recognition of prior learning and previously acquired skills, competencies and experience; this framework should be responsive to changing technology and trends in the labour market and recognize regional and local differences, without losing transparency at the national level;

(f) strengthen social dialogue and collective bargaining on training at international, national, regional, local, and sectoral and enterprise levels as a basic principle for systems development, programme relevance, quality and cost-effectiveness;

(g) promote equal opportunities

nal, lokal samt sektors- och företagsnivå;

b) utveckla stödjande samhälleliga och andra riktlinjer och skapa en ekonomisk miljö och incitament för att uppmuntra företagen att investera i utbildning och kompetensutveckling, enskilda personer att utveckla sin kompetens och sina yrkesmöjligheter, samt göra det möjligt för och motivera alla att delta i utbildnings- och praktikprogram;

c) underlätta utvecklingen av ett utbildnings- och kompetensutvecklingssystem som överensstämmer med nationella förutsättningar och praxis;

d) ta det primära ansvaret för att investera i kvalitativ yrkesutbildning och yrkesförberedande praktik och erkänna att kvalificerade lärare och handledare med anständiga arbetsförhållanden är av grundläggande betydelse;

e) utarbeta ett nationellt kvalifikationsramverk för att underlätta livslångt lärande, bistå företag och arbetsförmedlingar att matcha efterfrågan på kompetens med tillgången, vägleda enskilda personer i deras val av utbildning och yrke och underlätta erkännande av tidigare studier och tidigare förvärvade färdigheter, kompetenser och erfarenhet; detta ramverk bör vara öppet för förändringar i teknik och trender på arbetsmarknaden samt erkänna regionala och lokala skillnader utan att förlora transparens på den nationella nivån;

f) stärka den sociala dialogen och kollektiva förhandlingar om utbildning på internationell, nationell, regional, lokal samt sektors- och företagsnivå som en grundläggande princip för systemutveckling, programrelevans, kvalitet och kostnadseffektivitet;

g) främja lika möjligheter för

Prop. 2006/07:44
Bilaga 4

for women and men in education, training and lifelong learning;

(h) promote access to education, training and lifelong learning for people with nationally identified special needs, such as youth, low-skilled people, people with disabilities, migrants, older workers, indigenous people, ethnic minority groups and the socially excluded; and for workers in small and medium-sized enterprises, in the informal economy, in the rural sector and in self-employment;

(i) provide support to the social partners to enable them to participate in social dialogue on training;

(j) support and assist individuals through education, training and lifelong learning, and other policies and programmes, to develop and apply entrepreneurial skills to create decent work for themselves and others.

6. (1) Members should establish, maintain and improve a coordinated education and training system within the concept of lifelong learning, taking into account the primary responsibility of government for education and pre-employment training and for training the unemployed, as well as recognizing the role of the social partners in further training, in particular the vital role of employers in providing work experience opportunities.

(2) Education and pre-employment training include compulsory basic education incorporating basic knowledge, literacy and numeracy skills and the appropriate use of information and communication technology.

kvinnor och män i utbildning, kompetensutveckling och livslångt lärande;

h) främja tillträde till utbildning, kompetensutveckling och livslångt lärande för människor med nationellt identifierade särskilda behov, såsom ungdomar, lågutbildade personer, människor med funktionshinder, migrerande arbetstagare, äldre arbetstagare, ursprungsbefolkningar, etniska minoritetsgrupper och människor i socialt utanförskap, samt för arbetstagare i små och medelstora företag, i den informella ekonomin och i lantbrukssektorn och för egenföretagare;

i) tillhandahålla stöd till arbetsmarknadens parter för att göra det möjligt för dem att delta i en partsdialog om utbildning;

j) stödja och bistå enskilda personer genom utbildning, kompetensutveckling och livslångt lärande, samt andra riktlinjer och program, att utveckla och tillämpa entreprenörskompetens för att skapa arbete under anständiga villkor för dem själva och andra.

6. 1 Medlemsstaterna bör inrätta, upprätthålla och förbättra ett samordnat utbildnings- och kompetensutvecklingssystem inom området livslångt lärande, med hänsyn tagen till statens primära ansvar för utbildning, yrkesträning och för att utbilda de arbetslösa samt arbetsmarknadens parter roll när det gäller vidareutbildning, i synnerhet arbetsgivarnas centrala roll när det gäller att tillhandahålla möjligheter till arbetslivserfarenhet.

6.2 Utbildning och yrkesträning innefattar obligatorisk grundläggande utbildning inklusive grundkunskaper, förmåga att läsa, skriva och räkna samt att rätt använda informations- och kommunikationsteknik.

7. Members should consider benchmarks in relation to comparable countries, regions and sectors when making decisions about investment in education and training.

III. EDUCATION AND PRE-EMPLOYMENT TRAINING

8. Members should:

(a) recognize their responsibility for education and pre-employment training and, in cooperation with the social partners, improve access for all to enhance employability and to facilitate social inclusion;

(b) develop approaches for non-formal education and training, especially for adults who were denied education and training opportunities when young;

(c) encourage the use of new information and communication technology in learning and training, to the extent possible;

(d) ensure provision of vocational, labour market and career information and guidance and employment counselling, supplemented by information on the rights and obligations of all concerned under labour-related laws and other forms of labour regulation;

(e) ensure that education and pre-employment training programmes are relevant and that their quality is maintained;

(f) ensure that vocational education and training systems are developed and strengthened to provide appropriate opportunities for the development and certification of skills relevant to the labour market.

7. Medlemsstaterna bör överväga riktmärken i förhållande till jämförbara länder, regioner och sektorer i förbindelse med beslut om investeringar i utbildning och kompetensutveckling.

III. UNDERVISNING OCH YRKESFÖRBEREDANDE UTBILDNING

8. Medlemsstaterna bör:

a) erkänna sitt ansvar för undervisning och yrkesförberedande utbildning och, i samarbete med arbetsmarknadens parter, förbättra tillgängligheten för alla för att uppnå ökad anställningsbarhet och underlätta social inkludering;

b) utveckla strategier för icke formell utbildning och kompetensutveckling, särskilt för vuxna som nekades utbildnings- och praktikmöjligheter när de var unga;

c) uppmuntra användning av ny informations- och kommunikationsteknik vid inläring och praktik, i den utsträckning det är möjligt;

d) säkerställa tillhandahållande av yrkes- och arbetsmarknadsinformation och vägledning samt karriärrådgivning och vägledning om hur man söker arbete, kompletterad med information om rättigheter och skyldigheter för alla berörda enligt arbetsmarknadsrelaterade lagar och regler;

e) säkerställa att utbildnings- och yrkesträningsprogram är relevanta och att deras kvalitet upprätthålls;

f) säkerställa att yrkesutbildnings- och praktikersystem utvecklas och stärks för att ge ändamålsenliga möjligheter att utveckla och certifiera kompetens som är relevant på arbetsmarknaden.

IV. DEVELOPMENT OF COMPETENCIES

9. Members should:

(a) promote, with the involvement of the social partners, the ongoing identification of trends in the competencies needed by individuals, enterprises, the economy and society as a whole;

(b) recognize the role of the social partners, enterprises and workers in training;

(c) support initiatives by the social partners in the field of training in bipartite dialogue, including collective bargaining;

(d) provide positive measures to stimulate investment and participation in training;

(e) recognize workplace learning, including formal and non-formal learning, and work experience;

(f) promote the expansion of workplace learning and training through:

(i) the utilization of high-performance work practices that improve skills;

(ii) the organization of on- and off-the-job training with public and private training providers, and making greater use of information and communication technology; and

(iii) the use of new forms of learning together with appropriate social policies and measures to facilitate participation in training;

(g) urge private and public employers to adopt best practices in human resources development;

(h) develop equal opportunity strategies, measures and programmes to promote and implement training for women, as well

IV. KOMPETENSUTVECKLING

9. Medlemsstaterna bör:

a) främja, med medverkan av arbetsmarknadens parter, den pågående identifieringen av trender i kompetenser som är nödvändiga för enskilda personer, företag, ekonomin och samhället som helhet;

b) erkänna den roll som arbetsmarknadens parter, företag och arbetstagare har vad gäller kompetensutveckling;

c) stödja initiativ till dialog mellan arbetsmarknadens parter, däribland kollektiva förhandlingar, på utbildningsområdet;

d) tillhandahålla reella åtgärder för att stimulera investeringar och deltagande i utbildning;

e) erkänna lärande i arbetet, inklusive formellt och icke formellt lärande, och arbetserfarenhet;

f) främja utökningen av lärande i arbetet och praktik genom:

i) utnyttjande av högpresterande arbetsrutiner som förbättrar färdigheterna;

ii) arrangerande av utbildning på och utanför arbetet med offentliga och privata utbildningsanordnare och bättre utnyttjande av informations- och kommunikationsteknik; och

iii) användande av nya former av utbildning samt relevanta samhälleliga riktlinjer och åtgärder för att främja deltagande i utbildning;

g) uppmana privata och offentliga arbetsgivare att använda bästa praxis i utvecklingen av människors resurser;

h) utarbeta jämställdhetsstrategier, åtgärder och program för att främja och genomföra utbildning för kvinnor samt för specifika

as for specific groups and economic sectors, and for people with special needs, with the objective of reducing inequalities;

(i) promote equal opportunities for, and access to, career guidance and skill upgrading for all workers, as well as support for retraining employees whose jobs are at risk;

(j) call upon multinational enterprises to provide training for all levels of their employees in home and host countries, to meet the needs of the enterprises and contribute to the development of the country;

(k) promote the development of equitable training policies and opportunities for all public sector employees, recognizing the role of the social partners in this sector;

(l) promote supportive policies to enable individuals to balance their work, family and lifelong learning interests.

V. TRAINING FOR DECENT WORK AND SOCIAL INCLUSION

10. Members should recognize:

(a) the primary responsibility of government for the training of the unemployed, those seeking to enter or re-enter the labour market and people with special needs, to develop and enhance their employability to secure decent work, in the private and public sectors, through such measures as incentives and assistance;

(b) the role of the social partners to support, through human resources development policies and other measures, the integration of the unemployed and people

grupper och ekonomiska sektorer och för personer med särskilda behov, med målsättningen att minska ojämlikheten;

i) främja lika möjligheter, och tillgång, till yrkesvägledning och uppgradering av färdigheter för alla arbetstagare samt stöd för om skolning av arbetstagare som riskerar att förlora arbetet;

j) uppmana multinationella företag att tillhandhålla utbildning för sina anställda på alla nivåer i hem- och värdländer, för att möta företagens behov och bidra till landets utveckling;

k) främja utvecklingen av rättvisa utbildningsriktlinjer och möjligheter för alla anställda i den offentliga sektorn, med erkännande av arbetsmarknadens parter roll i denna sektor;

l) främja stödjande riktlinjer för att göra det möjligt för enskilda personer att finna en balans mellan arbete, familjeliv och livslångt lärande.

V. UTBILDNING FÖR ARBETE UNDER ANSTÄNDIGA VILLKOR OCH SOCIAL INKLUDERING

10. Medlemsstaterna bör erkänna:

a) statens primära ansvar för utbildningen av de arbetslösa, de som försöker komma in eller återinträda på arbetsmarknaden och personer med särskilda behov i syfte att utveckla och förbättra deras anställningsbarhet till säkert arbete under anständiga villkor, i de privata och offentliga sektorerna, genom sådana åtgärder som uppmuntran och hjälp;

b) arbetsmarknadens parter roll när det gäller att stödja, genom riktlinjer för utveckling av människors resurser och andra åtgärder, integreringen i yrkeslivet av

with special needs in jobs;

(c) the role of local authorities and communities and other interested parties in implementing programmes for people with special needs.

VI. FRAMEWORK FOR RECOGNITION AND CERTIFICATION OF SKILLS

11. (1) Measures should be adopted, in consultation with the social partners and using a national qualifications framework, to promote the development, implementation and financing of a transparent mechanism for the assessment, certification and recognition of skills, including prior learning and previous experience, irrespective of the countries where they were acquired and whether acquired formally or informally.

(2) Such an assessment methodology should be objective, non-discriminatory and linked to standards.

(3) The national framework should include a credible system of certification which will ensure that skills are portable and recognized across sectors, industries, enterprises and educational institutions.

12. Special provisions should be designed to ensure recognition and certification of skills and qualifications for migrant workers.

VII. TRAINING PROVIDERS

13. Members should, in cooperation with the social partners, promote diversity of training provision to meet the different

arbetslösa och personer med särskilda behov;

c) lokala myndigheters och det allmännas samt andra intresserade parter roll när det gäller att genomföra program för personer med särskilda behov.

VI. RAMVERK FÖR ERKÄNNANDE OCH CERTIFIERING AV YRKESFÄRDIGHETER

11. 1 Åtgärder bör vidtas, i samråd med arbetsmarknadens parter och genom att använda ett nationellt ramverk för kvalifikationer, för att främja utvecklingen, genomförandet och finansieringen av en tydlig metod för bedömningen, certifiering och erkännande av yrkesfärdigheter, inklusive tidigare förvärvad kompetens och erfarenhet, oavsett land där de förvärvats och om de förvärvats formellt eller informellt;

11.2 Bedömningsmetoden bör vara objektiv, icke diskriminerande och överensstämma med vissa normer;

11.3 Det nationella ramverket bör innefatta ett trovärdigt certifieringssystem som säkerställer att yrkesfärdigheterna är överförbara och erkända tvärsöver sektorer, verksamheter, företag och utbildningsinstitutioner.

12. Särskilda bestämmelser bör utformas för att säkerställa erkännande och certifiering av yrkesfärdigheter och kvalifikationer för migrerande arbetstagare.

VII. UTBILDNINGSANORDNARE

13. Medlemsstaterna bör, i samarbete med arbetsmarknadens parter, främja mångfald i tillhandahållandet av utbildning för

needs of individuals and enterprises and to ensure high-quality standards, recognition and portability of competencies and qualifications within a national quality assurance framework.

14. Members should:

(a) develop a framework for the certification of qualifications of training providers;

(b) identify the roles of government and the social partners in promoting the expansion and diversification of training;

(c) include quality assurance in the public system and promote its development within the private training market and evaluate the outcomes of education and training;

(d) develop quality standards for trainers and create the opportunities for trainers to meet such standards.

VIII. CAREER GUIDANCE AND TRAINING SUPPORT SERVICES

15. Members should:

(a) assure and facilitate, throughout an individual's life, participation in, and access to, vocational and career information and guidance, job placement services and job search techniques and training support services;

(b) promote and facilitate the use of information and communication technology, as well as traditional best practices in career information and guidance and training support services;

(c) identify, in consultation with the social partners, roles and responsibilities of employment services, training providers and other relevant service providers with respect to vocational and career information and guidance;

(d) provide information and

att möta de olika behoven hos enskilda personer och företag samt för att säkerställa hög-kvalitativa normer, erkännande och överförbarhet av kompetenser och kvalifikationer inom ett nationellt ramverk för kvalitetssäkring.

14. Medlemsstaterna bör:

a) utarbeta ett ramverk för certifiering av utbildningsanordnares kvalifikationer;

b) identifiera rollerna för staten och arbetsmarknadens parter beträffande utökningen och mångfalden i utbildning;

c) inkludera kvalitetssäkring i det offentliga systemet och främja dess utveckling inom den privata utbildningsmarknaden samt utvärdera resultaten av utbildning och kompetensutveckling;

d) utarbeta kvalitetsnormer för handledare och skapa möjligheter för handledare att uppfylla sådana normer.

VIII. YRKESVÄGLEDNING OCH UTBILDNINGSTÖD

15. Medlemsstaterna bör:

a) säkerställa och underlätta, under en enskild persons hela liv, deltagande i och tillgång till yrkesvägledning och information, arbetsförmedlingstjänster och tekniker för att söka arbete samt utbildningsstöd;

b) främja och underlätta användandet av informations- och kommunikationsteknik såväl som traditionell bästa praxis i yrkesinformation och vägledning samt utbildningsstöd;

c) identifiera, i samråd med arbetsmarknadens parter, roller och ansvar för arbetsförmedlingar, utbildningsanordnare och andra relevanta serviceförmedlare när det gäller yrkesinformation och vägledning;

d) tillhandahålla information

guidance on entrepreneurship, promote entrepreneurial skills, and raise awareness among educators and trainers of the important role of enterprises, among others, in creating growth and decent jobs.

IX. RESEARCH IN HUMAN RESOURCES DEVELOPMENT, EDUCATION, TRAINING AND LIFELONG LEARNING

16. Members should evaluate the impact of their education, training and lifelong learning policies on the progress made towards achieving broader human development goals, such as the creation of decent jobs and poverty eradication.

17. Members should develop their national capacity, as well as facilitate and assist in developing that of the social partners, to analyse trends in labour markets and human resources development and training.

18. Members should:

(a) collect information, disaggregated by gender, age, and other specific socio-economic characteristics, on educational levels, qualifications, training activities, and employment and incomes, especially when organizing regular surveys of the population, so that trends can be established and comparative analysis undertaken to guide policy development;

(b) establish databases and quantitative and qualitative indicators, disaggregated by gender, age and other characteristics, on the national training system and gather data on training in the pri-

och vägledning om entreprenörskap, främja entreprenörsfärdigheter och öka medvetenheten bland lärare och handledare om bl.a. företagens viktiga roll för att skapa tillväxt och arbetstillfällen under anständiga villkor.

IX. FORSKNING OM UTVECKLING AV MÄNNISKORS RESURSER, UTBILDNING, KOMPETENSUTVECKLING OCH LIVSLÅNGT LÄRANDE

16. Medlemsstaterna bör utvärdera effekten av sin politik för utbildning, kompetensutveckling och livslångt lärande i ljuset av de framsteg som gjorts i riktning mot att uppnå bredare mål för människors utveckling, såsom skapandet av arbetstillfällen under anständiga villkor och fattigdomens utrotning.

17. Medlemsstaterna bör utveckla sin nationella kapacitet, samt underlätta och bidra till utvecklingen av arbetsmarknadens parter kapacitet, att analysera trender på arbetsmarknaden och i utvecklingen av människors resurser samt utbildning.

18. Medlemsstaterna bör:

a) samla information, uppdelad på kön, ålder och andra specifika socioekonomiska karakteristika, om undervisningsnivåer, kvalifikationer, utbildningsverksamhet samt sysselsättning och inkomster, särskilt när de genomför regelbundna befolkningsundersökningar, så att trender kan fastställas och jämförande analyser göras som vägledning vid utformningen av politiken;

b) upprätta databaser samt kvantitativa och kvalitativa indikatorer, uppdelade på kön, ålder och andra karakteristika, över det nationella utbildningssystemet och samla in uppgifter om utbildning i

vate sector, taking into account the impact of data collection on enterprises;

(c) collect information on competencies and emerging trends in the labour market from a variety of sources, including longitudinal studies, and not confined to traditional occupational classifications.

19. Members should, in consultation with the social partners, and taking into account the impact of data collection on enterprises, support and facilitate research on human resources development and training, which could include:

(a) learning and training methodologies, including the use of information and communication technology in training;

(b) skills recognition and qualifications frameworks;

(c) policies, strategies and frameworks for human resources development and training;

(d) investment in training, as well as the effectiveness and impact of training;

(e) identifying, measuring and forecasting the trends in supply and demand for competencies and qualifications in the labour market;

(f) identifying and overcoming barriers to accessing training and education;

(g) identifying and overcoming gender bias in the assessment of competencies;

(h) preparing, publishing and disseminating reports and documentation on policies, surveys and available data.

20. Members should use the information obtained through research to guide planning, implementation and evaluation of pro-

den privata sektorn, och därvid ta hänsyn till den inverkan insamlade uppgifter har på företagen;

c) samla information om kompetenser och framväxande trender på arbetsmarknaden från ett stort urval av källor, inklusive longitudinella studier, och inte begränsat av traditionella yrkesindelningar.

19. Medlemsstaterna bör, i samråd med arbetsmarknadens parter, och med hänsyn till inverkan på företagen av uppgiftsinsamlingen, stödja och underlätta forskning om utveckling av människors resurser och utbildning, vilket skulle kunna innefatta:

a) undervisnings- och utbildningsmetoder, inklusive användningen av informations- och kommunikationsteknik i utbildningen;

b) erkännande av yrkesfärdigheter och ramverk för kvalifikationer;

c) principer, strategier och ramverk för utveckling av människors resurser och utbildning;

d) investering i utbildning, såväl som utbildningens effektivitet och resultat;

e) identifiering, mätning och prognoser vad gäller trenderna inom tillgång och efterfrågan på kompetenser och kvalifikationer på arbetsmarknaden;

f) identifiering och övervinande av hinder för att få tillgång till utbildning och praktik;

g) identifiering och övervinande av könsfördomar i bedömningen av kompetenser;

h) utarbetande, publicering och spridning av rapporter och dokumentation om riktlinjer, översikter och tillgängliga data;

20. Medlemsstaterna bör använda den information som erhållits genom forskning vid planeringen, genomförandet och ut-

X. INTERNATIONAL AND TECHNICAL COOPERATION

21. International and technical cooperation in human resources development, education, training and lifelong learning should:

(a) develop mechanisms that mitigate the adverse impact on developing countries of the loss of skilled people through migration, including strategies to strengthen the human resources development systems in the countries of origin, recognizing that creating enabling conditions for economic growth, investment, creation of decent jobs and human development will have a positive effect on retaining skilled labour;

(b) promote greater opportunities for women and men to obtain decent work;

(c) promote national capacity building to reform and develop training policies and programmes, including developing the capacity for social dialogue and partnership building in training;

(d) promote the development of entrepreneurship and decent employment and share experiences on international best practices;

(e) strengthen the capacity of the social partners to contribute to dynamic lifelong learning policies, in particular in relation to the new dimensions of regional economic integration, migration and the emerging multicultural society;

(f) promote recognition and

X. INTERNATIONELLT SAMARBETE OCH UT- VECKLINGSSAMARBETE

21. Internationellt samarbete och utvecklingssamarbete om utveckling av människors resurser, utbildning, kompetensutveckling och livslångt lärande bör:

a) utveckla mekanismer som minskar den negativa inverkan för utvecklingsländerna av att de förlorar yrkesutbildade personer genom migration, inklusive strategier för att stärka systemen för utveckling av människors resurser i ursprungsländerna, med insikt om att skapandet av villkor som möjliggör ekonomisk tillväxt, investeringar, skapande av arbetstillfällen under anständiga villkor och kompetensutveckling kommer att ha en positiv inverkan när det gäller att behålla yrkesutbildad arbetskraft;

b) främja större möjligheter för kvinnor och män att erhålla arbete under anständiga villkor;

c) främja nationellt kapacitetsbyggande för att reformera och utveckla utbildningspolitiska riktlinjer och program, inklusive utveckla kapaciteten för social dialog och bygga partnerskap inom utbildningen;

d) främja utvecklingen av entreprenörskap och sysselsättning under anständiga villkor samt utbyta erfarenheter om bästa praxis internationellt;

e) stärka kapaciteten hos arbetsmarknadens parter att bidra till dynamiska riktlinjer för livslångt lärande, i synnerhet i förhållande till nya dimensioner av regional ekonomisk integration, migration och det framväxande multikulturella samhället;

f) främja erkännande och möj-

portability of skills, competencies and qualifications nationally and internationally;

(g) increase technical and financial assistance for developing countries and promote, at the level of the international financial institutions and funding agencies, coherent policies and programmes which place education, training and lifelong learning at the centre of development policies;

(h) taking into account the specific problems of the indebted developing countries, explore and apply innovative approaches to provide additional resources for human resources development;

(i) promote cooperation between and among governments, the social partners, the private sector and international organizations on all other issues and strategies encompassed in this instrument.

XI. FINAL PROVISION

22. The present Recommendation revises and replaces the Human Resources Development Recommendation, 1975.

ligheter att överföra yrkeskunnande, kompetenser och kvalifikationer nationellt och internationellt;

g) öka tekniskt och finansiellt bistånd till utvecklingsländer och främja, på nivån för internationella finansinstitutioner och finansieringsorgan, en sammanhängande politik och program som sätter utbildning, kompetensutveckling och livslångt lärande i centrum för utvecklingspolitiken;

h) med hänsyn tagen till de specifika problemen för de skuldsatta utvecklingsländerna, utforska och tillämpa innovativa tillvägagångssätt för att tillhandahålla ytterligare resurser för utveckling av människors resurser;

i) främja samarbete mellan och bland regeringar, arbetsmarknadens parter, den privata sektorn och internationella organisationer om alla andra frågor och strategier som detta instrument omfattar.

XI. SLUTBESTÄMMELSE

Denna rekommendation reviderar och ersätter 1975 års rekommendation om utveckling av mänskliga resurser.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 25 januari 2007

Närvarande: Statsministern Reinfeldt, statsråden Odell, Ask, Husmark Pehrsson, Leijonborg, Odenberg, Larsson, Erlandsson, Torstensson, Carlgren, Hägglund, Björklund, Carlsson, Littorin, Borg, Malmström, Sabuni, Billström, Tolgfors

Föredragande: statsrådet Littorin

Regeringen beslutar proposition 2006/07:44 2002 års protokoll till ILO:s konvention om arbetarskydd och arbetsmiljö m.m.